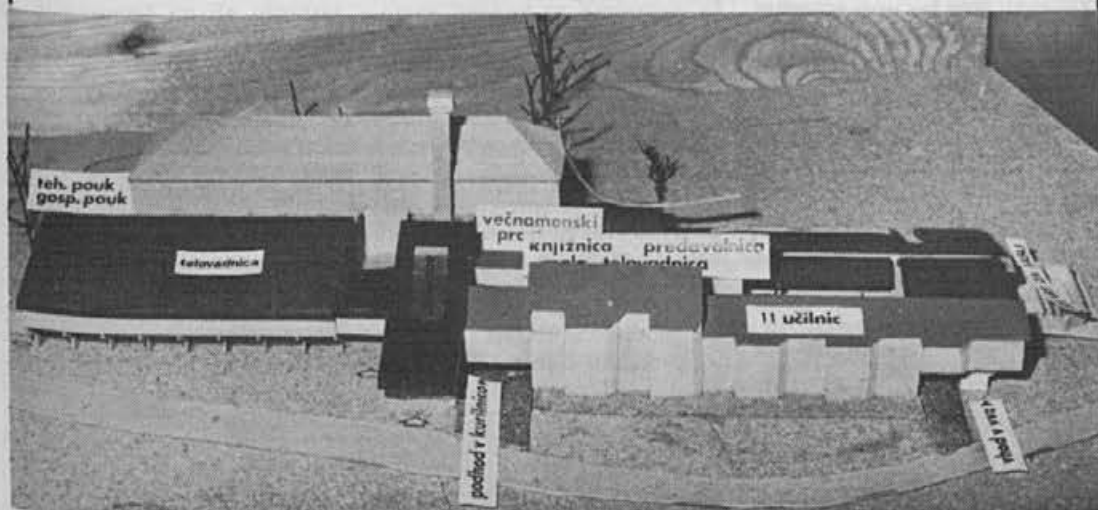

Čas terja od nas nove ustvarjalnosti in nove pridobitve

Vsako zdravo seme obrodi svoj sad, če ga vržemo v primerno in skrbno obdelano zemljo. Skrben kmečki gospodar bo od svoje žetve dal del najboljšega pridelka na stran in ga ob primernem času uporabil za seme. S tem si zagotovi svoj življenjski obstoj. Če se pa pri tem še posebej potrudi, da skrbi za najrazličnejše izboljšave pri svojem delu, je tudi žetev vsako leto večja.

Tako kot kmet tudi vsi ostali delovni ljudje dajejo del sadov svojega dela na stran, ob primernem času pa ga uporabijo za najrazličnejše namene, v korist družbe in posameznika. Tak del sadov dela naših delovnih ljudi je samoprispevek, to je del zaslužka, ki ga vsak delovni človek po prostovoljni odločitvi prispeva v skupni sklad, s pomočjo katerega gradijo šole, otroške vrtce, ceste in komunalne objekte velikega družbenega pomena.

Lahko trdimo, da je samoprispevek del naše žetve, ki jo kot seme vržemo v pravo zemljo, sadovi pa se kažejo na nas samih in se bodo kazali tudi na tistih, ki bodo prišli za nami. To je pred leti zapisal učenec naše ustanove, ko je šlo za uvedbo krajevnega samoprispevka.

Program investicij na področju KS Žiri za potrebe šolstva zajema v planskem obdobju 1981—85 naslednje:

— 11 učilnic za predmetni pouk z ustreznimi kabineti in najsodobnejšo avdiovizualno opremo ter didaktičnimi sredstvi zlasti za potrebe matematično-naravoslovnih predmetov (matematika, fizika, kemija, biologija), fonolaboratorij za tuje jezike in ostale učilnice za slovenski jezik, zemljepis, zgodovino in likovni pouk.

— večnamenski prostor, ki bo služil v dopoldanskem času za potrebe določenih rekreativnih in učnih zaposlitev učencev, bo v opoldanskem času

jedilnica, v popoldanskem času pa spet prostor za zaposlitve.

V večernih urah to postane manjša krajevna dvorana za kulturne namene komornega značaja, npr. stalna galerija slikarjev, koncerti pevskih zborov, instrumentalni koncerti, dramske predstave, recitali in podobno. V tem prostoru naj bi predvidoma stal prvi koncertni klavir v našem kraju.

— študijski center šole, ki zajema knjižnico s prostorom za intenzivni študij in predavalnico z 80 sedeži, je središče vse šole. Projektiran je tako, da je središče vseh poti v šoli, ki se križajo med staro stavbo, novo stavbo, VVZ in telovadnico. Knjižnica bo imela na

razpolago vso mladinsko in otroško literaturo.

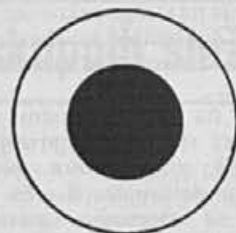
— mala telovadnica za potrebe VVZ in nižjih razredov

— manjši prostori za pisarne svetovalnih pedagoških delavcev in prostor za šolsko ambulanto

— ureditev stare stavbe za potrebe razrednega pouka

— zgraditev šolskih športnih igrišč na travniku proti Sori. Gre za izgradnjo dveh košarkarskih igrišč, igrišč za odbojko, rokomet in mali nogomet. Na tej asfaltirani ploskvi bo mogoče načrtati tudi druga igrišča. Okrog igrišč bo petstezna 200 metrov dolga tekaška steza

(Nadaljevanje na 2. strani)

Počitniška praksa letos

V času štipendiranja je štipendist dolžan opravljati praktično delo v delovni organizaciji, ki ga štipendira. Praktično delo traja najmanj 3 tedne. Organizirano je glede na potrebe proizvodnje in glede na kolektivni dopust.

Razpored počitniške prakse opravi kadrovska služba.

V času opravljanja počitniške prakse ima štipendist pravico do posebne nagrade oz. prejemkov, ki se določijo v skladu z delovnim učinkom štipendista. Poleg nagrade pa seveda še vedno prejema tudi štipendijo.

Počitniška praksa je organizirana v času od junija do konca avgusta. Štipendisti so časovno razporejeni tako, da je mentorjem omogočeno čim več časa in dela s praktikantom. Letos bo pri nas opravljal počitniško prakso 24 štipendistov. Razporejeni so tako, da bodo opravljali prakso, ki čim bolj ustreza njihovim študijskim usmeritvi, delovno opravilo pa naj bi ustrezalo letniku, ki ga je štipendist zaključil.

Hkrati pa mora počitniška praksa praktikantu tudi omogočiti, da v tem času spozna delovno organizacijo, ki ga štipendira. Tako bodo tozdi in DSSS sprejeli naslednje število praktikantov:

Obutev Žiri — 10
Plastika — 7
Prodaja — 3
DSSS — 4

Eva DOLENC

dogovarjamo se – dogovorili smo se

ČAS TERJA OD NAS NOVE USTVARJALNOSTI
IN NOVE PRIDOBITVE

(Nadaljevanje s 1. strani)

in naprave za atletiko. V tem kompleksu bo tudi zaklonišče z 200 zakloniščnimi mesti, kar je največ, kar smo lahko dosegli glede na stroge zakonske predpise. Zaklonišče bo dvonamensko — za vojno in mirnodobno stanje.

— na severovzhodni strani šolske stavbe se prizida še manjši prizidek za potrebe šolske delavnice. To bo učilnica z deponijo materiala, prostor za strojni park — stružnica, mizarski stroji in ostalo, fototemnica in kabinet učitelja. Poleg delavnice bo v etaži učilnica s kuhinjo za potrebe gospodinjstva pouka.

Glasbeni pouk ostane v stari stavbi.

Celotni navedeni kompleks bo obsegal približno 2.000 kv. m. novih šolskih površin. Celotna investicija po cenah iz leta 1979 znaša predvidoma 4 milijarde starih dinarjev z opremo in vsemi preureditvami (kotlovnica na tekoče gorivo). Končna vsota bo verjetno višja, saj načrt na upošteva inflacijskih gibanj, ki bodo prav gotovo.

Vrstni red investicij je za našo krajevno skupnost ugoden. Poleg obveznosti iz prejšnjega planskega obdobja — to je center usmerjenega izobraževanja in podružnična šola Selca, je naša investicija na vrsti druga, takoj za adaptacijo osnovne šole Peter Kavčič v Škofji Loki. Tako ugoden vrstni red smo dosegli predvsem s pripravljenostjo na investicijo — izdelana je že skoraj vsa dokumentacija (izvedbeni projekti), poleg tega pa so odločilne tudi sedanje težke prostorske razmere v naši ustanovi. Časovno predvidevamo pričetek investicije v letu 1982 ali 1983. Vse je seveda odvisno od možnosti najetja bančnih kreditov in kreditov republiške izobraževalne skupnosti. Ob ugodnih pogojih upamo, da bo otvoritev novih šolskih prostorov leta 1983 ob krajevnem prazniku oziroma 40-letnici osvoboditve Žirov.

S tem bi potrebe osnovnošolskega izobraževanja v Žireh bile rešene vsaj za 20 do 30 let. Žirovska šola bo prva v občini, ki bo med centralnimi šolami prešla na celodnevni pouk. Predvidevamo, da dalj časa

v osnovnošolski prostor v Žireh ne bo potrebno več investirati.

Želel bi še odgovoriti družbenopolitičnim organizacijam Kladivarja, ki vprašujejo, zakaj v letih 1986—2000 ni predvidenih nobenih vlaganj v šolski prostor.

Od leta 1986 do 2000 je načrt sestavljen v najbolj grobih obrisih. Podrobnejši načrt se bo sestavljal ob možnem novem samopriskevku leta 1986. Izobraževalni skupnosti smo že posredovali mišljenje, kako upoštevati Žiri v naslednjem obdobju. Naše potrebe bodo sicer v celoti pokrite in do leta 2000 ne bo potrebno dozdati novih površin. Tu pa je vseeno nek problem, ki ga kaže upoštevati in reševati v obdobju 1986—2000. To je stara šolska stavba, ki s svojimi lesenimi stropi vsekakor ni najbolj primerna za pouk — gledano tudi s požarno-varnostnih stališč. Potrebna bo temeljita adaptacija z gradnjo betonskih plošč, novih podnih oblog, temeljitejša izkoriščenost šolskih hodnikov in še kaj. Z izobraževalno skupnostjo smo že v dogovoru, da se vnese to v plan 1986—2000. Nasprotovanj ni, kljub temu da iz programa za sedanjí samopriskev to ni razvidno.

Šolstvo je družbena dejavnost, ki je prav gotovo od svo-

jega obstoja dalje bila podpirana s samopriskevki. Za staro šolsko stavbo, ki je bila zgrajena z velikim entuziazmom delovnih ljudi v Žireh, prav tako lahko trdimo, da je bila zgrajena s samopriskevkom. V šoli hranimo zanimiv arhiv, ki nam pripoveduje, koliko smrek in hlobov je daroval ta in ta kmet, koliko udarniških ur je žrtvoval spet drugi, koliko denarnih prispevkov se je nabralo od posameznikov. In kaj je bilo to drugega kot samopriskev?

Danes, ko prejemo mesečni osebni dohodek, pa prispevamo v denarju.

Leta 1952 so obstojali načrti za razširitev obstoječe stavbe, ker je že takrat postajala pretesna, a ni bilo razumevanja za šolske probleme. Načrti, za katere je bilo izdanih precej sredstev, so obležali v šolskem arhivu, danes pa se lahko le še posmihamo staromodnim rešitvam, ki pa so za tiste čase bile arhitektonsko prvovrstne.

Preko 70 starih milijonov smo žrtvovali v tem letu za pridobitev potrebne dokumentacije. Ali bomo v Žireh dovolili, da nam načrti še enkrat zastarijo ali pa bomo ujeli ta vlak, ki nas bo vse skupaj popeljal v lepšo prihodnost?

Slobodan POLJANŠEK

TOZD Prodaja

Delavski svet TOZD Prodaja, dne 4. junija 1980 ob 11. uri v sejni sobi delovne organizacije.

Delegati delavcev TOZD Prodaja so sprejeli naslednje sklepe:

1. Sprejeli so osnovna izhodišča investicijske politike v delovni organizaciji za prihodnje obdobje.

2. Delavski svet potrjuje sklepe, ki so bili sprejeti na sestanku o izboljšanju kvalitete.

3. Delavski svet TOZD Prodaja je imenoval delegate v Komisijo za delovna razmerja TOZD Prodaja in v Komisijo za delitev sredstev sklada skupne porabe.

4. S 1. junijem se zmanjša regresivna skala pri delitvi OD v MPM za 5% — sklep so sprejeli ob upoštevanju predvidenega porasta osebnih dohodkov v ostalih TOZD ter ob primerjavi z višino OD v sorodnih delovnih organizacijah.

5. Potrdili so predlog za razdelitev regresa za letni dopust.

Regres se mora izplačati pred kolektivnim dopustom.

6. Potrdili so predlog komisije za letovanja.

7. Od 1. julija 1980 se osebni dohodki delavcev MPM izplačujejo preko hranilnih knjižic pri Jugobanki.

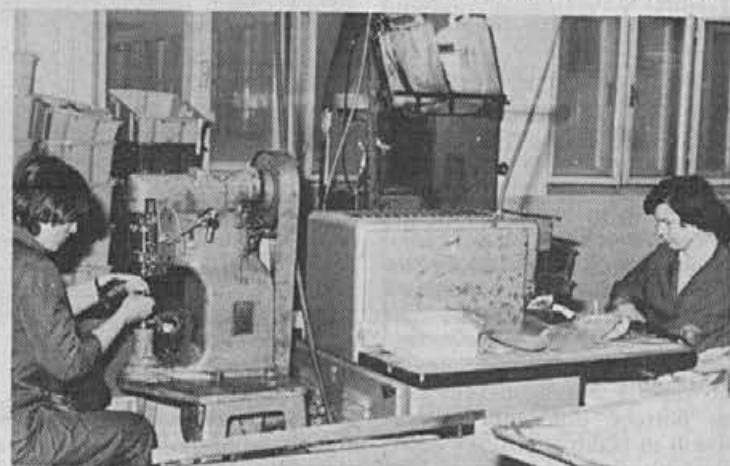
8. Pogodbe za najemanje stanovanjskega kredita morajo biti usklajene z zakonom, zato je potrebno popraviti tisti člen pogodbe, ki govori o povečanem odstotku obresti, če delavec zapusti našo delovno organizacijo.

9. Pristopi se k enotni politiki reševanja stanovanjskih vprašanj, tako da se bodo sredstva združevala na nivoju delovne organizacije. Pripraviti je potrebno vsebino samoupravnega sporazuma, nato pa se bo o tem dokončno odločalo.

25. redna seja komisije za delovna razmerja za TOZD Prodaja Žiri 30. 5. 1980.

Na objavljena prosta dela in naloge prodajalca v prodajalni

Novo mesto se razporedi Justu Hočevar, ki je sprejeta v redno delovno razmerje za določen čas s pogojem trimesečnega poskusnega dela. Gordana Jungić se razporedi za opravljanje nalog »prodaja obutve« v prodajalni Banja Luka II od 29. 5. 1980. dalje za določen čas, Miri Kuzmanović se podaljša delovno razmerje za določen čas do 31. 8. 1980 za opravljanje nalog »prodaja obutve« v prodajalni Banja Luka II. Prodajalni Banja Luka I se odobri zaposlitev prodajalke za določen čas. V prodajalni Travniki se Vlatka Poznanov razporedi na naloge »prodaja obutve III« od 1. 5. 1980 dalje. V prodajalni Slavonski Brod I se Pavici Bagarić in Dragici Božan podaljša delovno razmerje za določen čas do 31. 8. 1980. Liljani Zadravec v prodajalni Čakovec se podaljša delovno razmerje za določen čas do 31. 8. 1980 za opravljanje nalog »pomoč pri prodaji obutve«. Stjepan Burek se od 24. 3. 1980 dalje za določen čas razporedi na naloge »vode-

dogovarjamo se – dogovorili smo se

nje prodajalne» Koprivnica, dokler bo poslovodja Josip Golubić odsoten zaradi bolezni. Jagoš Tanović se od 28. 3. 1980 dalje za določen čas razporedi na naloge »vođenje prodajalne« Beograd 1, dokler ne bo na te naloge razporejen nov poslovodja. Izjava delavke za prenehanje delovnega razmerja je bila rešena pozitivno. Komisija je bila obveščena o prošnji

za starostno upokožitev. Iva Peternelj se po končani 3 mesečni poskusni dobi sprejme v redno delovno razmerje za nedoločen čas in razporedi na naloge »prodaja obutve IV« v prodajalni Žiri. Vsem delegatom SIS iz TOZD Prodaja se zaradi obiska delegatske šole dne 7. 6. 1980 odobri izredni plačan dopust.

nega bivališča, ena prošnja je bila rešena pozitivno, prošnje za delo med počitnicami pa v okviru TOZD Obutev Gorenja vas ni bilo možno rešiti. Obravnavali so 6 izjav za prenehanje delovnega razmerja. Komisija je v 3 primerih odobrila sporazumno prenehanje

delovnega razmerja, v dveh primerih je šlo za samovoljno odpoved dela, enkrat pa za prenehanje delavke v drug TOZD. Jožetu Berasu je komisija odobrila plačan dopust za udeležbo na sindikalnem seminarju dne 21. 3. in 22. 3. 1980.

TOZD Plastika

17. redna seja Komisije za delovna razmerja TOZD Plastika Žiri, dne 2. 6. 1980

Izmed 4 prispelih prošenj za sprejem v delovno razmerje se ena reši pozitivno, ostale so zaradi neurejenega stalnega bivališča rešene negativno. Zaradi nemotenega poteka dela so bili začasno premeščeni delavci iz TOZD Obutev Žiri v TOZD Plastika in razporejeni na naloge: Dragan Gligorević, Antun Majič, Roman Šubić in Helena Logar se razporedijo na delovne naloge »briz-

ganje peta in napetnikov«; Janez Grošelj, Ljubiša Đurić in Ivo Milardović se razporedijo na delovne naloge »izvlačenje izdelkov iz penjenega poliuretana II-III«; Silvo Dolinar se razporedi za opravljanje nalog »samostojno brizganje na Desmi«. Igor Štucin se razporedi na naloge »vmesna kontrola« od 16. 3. 1980 dalje, kakor je bil sklep invalidske komisije. Vsem delegatom SIS iz TOZD Plastika se zaradi delegatske šole odobri izredni plačan dopust.

TOZD Obutev Gorenja vas

11. redna seja Komisije za delovna razmerja za TOZD Obutev Gorenja vas 28. 5. 1980

Člani komisije za delovna razmerja za TOZD Obutev

Gorenja vas so obravnavali prejete prošnje za sprejem v delovno razmerje. Prošnji dveh delavk sta bili rešeni negativno, ker nimata zagotovljenega stal-

Delovna skupnost skupnih služb

22. redna seja Komisije za delovna razmerja za Delovno skupnost skupnih služb, dne 9. 5. 1980

Prošnja za sprejem na delo v administraciji je bila rešena negativno. Stane Stanonik se za določen čas razporedi na naloge »organizacija skladišča materiala« za čas odsotnosti Franca Zalarja. Karmen Grošelj se razporedi na delovne

naloge »pomoč pri kuhanju obrokov«. Komisija je obravnavala dve izjavi za prenehanje delovnega razmerja in jih rešila pozitivno. Antonu Zaklju se dne 30. in 31. 5. 1980 odobri izredni plačan dopust zaradi snemanja TV oddaje s pevskim oktetom Zveze slepih in slabovidnih Slovenije. Vsem delegatom SIS iz DSSS se odobri izredni plačan dopust zaradi obiska delegatske šole.

Nekaj besed o štipendijah

Dinarske vrednosti štipendij v letu 1980:

Uspeh	ČŠIC	srednja š.	fakulteta	ocena
zadosten	1793	1141	1467	6—6,5
dober	1956	1304	1630	6,6—7,2
prav dober	2119	1467	1858	7,3—7,9
odličen	2282	1630	2119	8—8,6
			2445	8,7—9,3
			2771	9,4—10

Višina štipendije se določa vsako leto. Za določitev šti-

pendije mora štipendist na začetku šolskega leta predložiti delovni organizaciji, ki ga štipendira:

- potrdilo o končanem razredu z ocenami
- potrdilo o opravljenih izpitih

Višina štipendije je odvisna od učnega uspeha štipendista v prejšnjem šolskem letu.

Merila za določitev višine štipendije se izražajo v točkah, vsota točk, pomnožena z vrednostjo točke, pa predstavlja dinarsko vrednost štipendije.

Vrednost točke je izračunana glede na poprečje osebnih dohodkov v Sloveniji in je enotna za celo republiko. V letu 1980 znaša vrednost točke 3,26, kar predstavlja 25,2% več kot v letu 1979.

Zaradi deficitarnosti čevljarškega poklica je delavski svet delovne organizacije Alpina za leto 1980 sprejel sklep, da se vsem štipendistom na čevljarškem šolskem izobraževalnem centru doda po 200 točk. Tako imajo ti štipendisti dosti višje štipendije od ostalih.

S sestanka vodij samoupravnih delovnih skupin

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Komisije na ravni DO

1. redna seja disciplinske komisije delovne organizacije, dne 23. 5. 1980

Komisija je obravnavala devet primerov kršitev delovnih obveznosti in izrekla 8 javnih opominov, v enem primeru pa je sprejela sklep o ustavitvi postopka.

Javni opomini so bili izrečeni:

Viktorju Čadežu 1127 zaradi neupravičenega izostanka z dela dne 11. 3. 1980, Ivanu Kuncu zaradi neupravičenega izostanka z dela dne 18. 4. 1980 in predčasnega odhoda z dela dne 11. 4. 1980, Milanu Guzelju zaradi neupravičenega izostanka z dela dne 26. 3. 1980, Borisu Kranjcu zaradi neupravičenega izostanka z dela dne 18. 3. 1980, Jelki Sironič zaradi neupravičenega izostanka z dela, dne 28. 4. 1980 in 29. 4. 1980, Filipu Koširju zaradi vinjenosti na delu, dne 11. 1. 1980, Borisu Primožiču in Zvonku Prosenju zaradi zamud na delu, v mesecu aprilu.

Ker je s kršitvijo delovnih obveznosti omenjenih delavcev bila temeljni organizaciji povzročena tudi materialna škoda, natančnega zneska pa ni mogoče ugotoviti, oz. bi njegovo ugotavljanje povzročilo nesorazmerne stroške, kršitev de-

lovne obveznosti pa je vplivala na proces dela in izpolnjevanje obveznosti drugih delavcev, so delavci dolžni temeljni organizaciji povrniti materialno škodo v višini 50% bruto režijske urne postavke delovne organizacije po skupini njihovih delovnih mest za čas neupravičene odsotnosti oz. zamud na delo.

1. redna seja komisij delavskih kontrol dne, 4. 6. 1980

V sredo, 4. 6. 1980 so se sestale komisije delavskih kontrol. Komisije so se seznale s svojim delom in izvolile predsednike in namestnike. Po posameznih tozdih so bili izvoljeni:

TOZD Obutev Žiri

predsednik: Boris Pečelin
namestnik: Pavla Eržnožnik

TOZD Obutev Gorenja vas

predsednik: Hinko Prosen
namestnik: Anica Bergant

TOZD Prodaja Žiri

predsednik: Franc Pečelin
namestnik: Avgust Grah

DSSS:

predsednik: Alojz Žakelj
namestnik: Peter Kosmač

Komisija delavske kontrole TOZD Plastika Žiri ni bila sklepna, zato se bo morala ponovno sestati.

5. nujnost reševanja problema barvarne, skladišča vnetljivih snovi in zaklonišča in

6. nadaljnje širjenje kapacitet maloprodajne mreže

Kljub slabi finančni situaciji in praktično brez možnosti za pridobitev investicijskih kreditov moramo v letošnjem letu opraviti naslednje že začetne in neodložljive investicije:

1. transporter za gotove izdelke

2. oprema za skladišče gotovih izdelkov

3. rekonstrukcija kotlovnice in cisterna — Žiri

4. rekonstrukcija kotlovnice in cisterna — Gorenja vas

5. transformatorska postaja, nizkonapetostna razdelilna plošča

Prodajalne:

6. Kranj — adaptacija

7. Bihač — fasada

Lojze Kopač — komercialni svetnik

8. Valjevo — nakup prostorov

9. Kraigherjeva ploščad, Ljubljana — novogradnja

10. Banja Luka — oprema

11. Bjelovar — nakup

12. Sarajevo II — nakup

13. Zagreb VI 1980-81 — nakup-delno

14. Domžale — novogradnja-del.

15. Zagreb I — fasada, oprema, prodajni del

Zaposlenim delavkam na Colu že od vsega začetka obljublamo, da bomo zgradili nov proizvodni objekt in s tem močno izboljšali delovne pogoje.

Okvirna lokacija bodočega objekta je bila že zdavnaj določena. Ker pa so se vmes pojavile še želje drugih investitorjev, da bi gradili skoraj na istem mestu (šola), so razprave o dokončni lokaciji potekale več let. Šele pred kratkim smo uspeli dobiti lokacijsko dovoljenje, kar nam omogoča, da dokon-

čamo investicijski program in naročimo potrebne gradbene projekte.

V sodelovanju z Ljubljansko banko — Temeljno banko Nova Gorica, Jugobanko v Ljubljani ter predvidenim izvajalcem del — »Primorje« Ajdovščina, kakor tudi z lastno udeležbo hkrati rešujemo tudi že **finančno konstrukcijo**.

V primeru, da bo šlo vse po načrtih, oz. da ne bo prišlo vmes kaj nepredvidenega, bomo gradnjo izvedli v letu 1981.

V TOZD Obutev se že dalj časa pojavlja ozko grlo v šivalnici. Ker v domačem kraju ni zadostnega priliva delavcev, smo primorani še naprej razmišljati o ustanavljanju novih obratov tam, kjer je na voljo še dovolj proste delovne sile. V sosednjih republikah bi sicer imeli možnost odpirati nove obrate, s tem da nam bi občine same preskrbele ustrezne proizvodne prostore in opremo. Ker pa v takem primeru prihaja do velikih težav pri uvajanju in nadziranju novih delavcev in je poslovanje zaradi oddaljenosti vezano na velike transportne stroške, smo se odločili poiskati možnosti kje v bližini.

Imeli smo srečo. V sosednjih Rovtahn že odpiramo nov obrat. Za priučetev novih prešivalk smo najeli le zasilne prostore. Najprej smo se odločili za obnovo zadružnega doma. Po temeljiti proučitvi vseh stroškov, vezanih na to adaptacijo, pa smo ugotovili, da ne bi bilo nič dražje, če zgradimo nov montažni obrat. S pomočjo krajevne skupnosti Rovte in občinske skupščine Logatec intenzivno iščemo ustrezno lokacijo za novi obrat. Prijav novih delavk je vse več, zato bomo morali hitro ukrepati z vsem potrebnim, da tudi tu čim prej usposobimo novo proizvodno halo.

Z odpiranjem rudnika urana v Žirovskem vrhu bo v Gorenjo vas prišlo večje število delavcev. Pričakuje pa se, da bodo nekateri delavci s sabo pripeljali tudi žene, ki bodo seveda iskale zaposlitev. Kdor se bo zanje prej pobrigal, tam se bodo zaposlile. Zato je bil sprejet sklep, da pričnemo s pripravo dokumentacije za dozidavo in razširitev obstoječega objekta TOZD Obutev Gorenja vas.

Z investicijami na Colu, v Rovtahn in Gorenji vasi bi pokrivali vse potrebe po gornjih delih vseh vrst obutve. S tem bi lahko prenehali poslovati z vsemi kooperanti v drugih republikah, ki nam ustvarjajo visoke transportne stroške.

Lojze KOPAČ

Čakajo nas nove gradnje

V zadnjih nekaj tednih so bile v naši delovni organizaciji na različnih nivojih ponovno obširne razprave o problematiki investiranja v letošnjem in prihodnjem letu. Na osnovi teh razgovorov je direktor delovne organizacije Tomaž Košir izdelal predlog programa **INVESTICIJSKE POLITIKE** za naslednje obdobje. Ta program je dan v razpravo vsem delavskim svetom.

Ker želimo, da bi bili z investicijsko politiko seznanjeni vsi delavci naše delovne organizacije, povzemamo v skrajšani obliki glavne predloge in zamisli, ki so bile izdelane v skladu z najnovejšimi predpisi glede financiranja investicij in so v okviru predvidenih lastnih finančnih možnosti.

Vsem je verjetno znano, da so v letošnjem letu pogoji gospodarjenja znatno zaostreni in da so možnosti za najetje bančnih kreditov za investicijske naložbe močno omejene.

Osnovno načelo naše investicijske politike nam narekuje, da vprašanj investicij v letu 1980 ne moremo obravnavati ločeno, ampak jih moramo obravnavati vsaj glede na srednjeročno obdobje. Pri določanju prioritete posameznih investicij pa je potrebno upoštevati predvsem naslednja **izhodišča**:

1. koncepcijo proizvodnega programa

2. zazidalni načrt Alpine

3. strategijo reševanja problema zgornjih delov obutve

4. prioriteto proizvodnih programov

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Spremembe le, kjer je nujno

V času izida časopisa je bila končana javna razprava o novih delih oziroma nalogah in njihovih opisih ter analitičnih ocenah in javna razprava o spremembah ocen zahtevnosti nekaterih del oziroma nalog. V času pisanja članka se zato lahko omejimo le na vzroke in namen predlaganih sprememb.

Nova dela oz. naloge

Notranja organizacija neke delovne enote ni stalen pojav, ampak se s časom spreminja iz različnih vzrokov, med katerimi naj omenim spremembe

režijskih delih. Hkrati z opisom pa je potrebno oceniti tudi zahtevnost dela, pri čemer so komisije stremele za tem, da se ocene čim bolj vklopijo v obstoječi sistem.

Spremembe ocen zahtevnosti del oz. nalog

Večina sprememb je predlaganih z namenom, da se popravijo neskladja ocen v primerjavi z ostalimi deli oziroma nalogami. Vzrok za neskladje je lahko v tem, da se je spremenil eden ali več elementov zahtevnosti dela od zahteve po šolski

Rezultat poznamo, kako se odločiti

v tehnologiji, razširitev dejavnosti, spremenjene tržne pogoje, samostojnejše poslovanje itd. Vse to običajno zahteva tudi spremembe na področju kadrov, kjer lahko gre:

- za preoblikovanje obstoječih delokrogov v nove,
- za oblikovanje povsem novih del oz. nalog.

Enake vzroke bi lahko navedli tudi za vse predloge del, ki naj bi bili v Alpini oblikovani na novo.

Pri obravnavi predlogov novih del komisije niso imele težkega dela, saj večina predlogov ne nosi s seboj zahtev po povečanju števila zaposlenih, kar je posebno pomembno pri

izobrazbi do nevarnosti nesreče, ali pa samo dosedanja ocena ni bila pravilna oziroma primerljiva s podobnimi deli oz. nalogami.

Prvotni predlogi vseh sprememb so bili na komisijah precej skrženi in omejeni na najnujnejše. Spremembe bi pomenile povečanje mase sredstev za OD za okrog 0,1 % oz. približno 11.00 din mesečno.

Toliko o spremembah na kratko, v prihodnje pa bo treba širše spregovoriti o problemih in težavah, ki se pojavljajo pri izvajanju tovrstnih sprememb.

Srečko Erznožnik

Dela pri gradnji nove hale gredo h koncu

Osebni dohodki so v naših rokah

Le če bomo s skupnimi moči dosegli boljši rezultat, bomo lahko delili boljše OD

Bliža se konec prvega polletja. Pretekli meseci so pokazali, da so bile napovedi, da bo leto 1980. težko, povsem upravičene. Ukrepi za uravnoteženje plačilne bilance se odražajo na težavah z uvozom repromateriala in opreme. Stabilizacijsko omejevanje osebnih dohodkov že vpliva na zmanjšanje kupne moči prebivalstva, kar že od meseca marca dalje močno občutimo tudi v naših prodajalnah, ko prodaja nikakor ne steče, kot bi morala v teh mesecih.

Za nameček smo imeli še izjemno deževno pomlad, kar prav tako slabo vpliva na prodajo obutve. K vsem težavam pa smo dodali še svoj poperček, kateremu pravimo težave s kakovostjo.

Če pod vse to potegnemo črto, lahko ugotovimo, da bo v letošnjem letu težav več kot dovolj. Menim pa, da je velik del kolektiva preživel tudi že slabše čase in da je naša delovna morala na dovolj visoki ravni, da se nas ob težavah ne loteva malodušje. Nasprotno, še z večjo vnetostjo se moramo lotiti dela in reševanja vsakodnevni problemov, da bi težave čim prej in čim bolj uspešno prebrodili.

Čemu smo in še bomo torej posvetili največ pozornosti in energije?

Najprej seveda kakovost. O težavah v zvezi s tem ne bi razglabljal, ker so poznane. Prizadevanje za čim bolj uspešno reševanje problemov kakovosti smo začeli z delovnim dogovorom 16. maja (izven delovnega časa). Prisotni so bili vsi tisti delavci, ki imajo največji vpliv na kvaliteto, in predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji. O mnogih problemih smo se pogovorili, v tem sestavku ni prostora za vse. Omenil bi samo dva zaključka: predvsem smo ugotovili, da je ključ uspeha v čimvečjem vključevanju vsakega posameznika in v sodelovanju pri reševanju vsakodnevni problemov. Razprtije, iskanja grešnega kozla in podobne poteze samo hromijo

našo sposobnost za učinkovito delo. In še tole: vsi prisotni na tem dogovoru so menili, da so sicer oni tisti, ki lahko največ vplivajo, da pa je za popoln uspeh potrebno sodelovanje vsakega izmed vas, ki delate bodisi za strojem, v pripravi, nabavi ali katerikoli od služb. Bitka za boljšo kakovost mora biti prav tako kot v neposredni proizvodnji prisotna tudi v »režiji«. Tudi tu je preveč napak, lagodnosti in podobnih pojavov.

Omenil bi tudi stabilizacijska prizadevanja. V februarju smo sprejeli stabilizacijske programe. Ko smo analizirali njihovo izvajanje, smo ugotovili, da se precej začetnih nalog izvaja, nekatere pa tudi ne. Pri vsakem od nas, če smo dovolj kritični, lahko najdemo kaj, kar ne spada v stabilizacijsko leto, od slabe izrabe delovnega časa in »klepeta« po pisarnah, pa predčasnega odhajanja na malico, slabega in nevestnega ravnanja z materialom, naj si bo to usnje ali pa pisarniški material, in še bi lahko našteval. Tovariši, sodelavci, če bomo glasni samo pri sprejemanju parol, ne bomo pa se potrudili vsak na svojem delovnem mestu, potem rezultatov ne bo.

Letošnji zaostreni pogoji gospodarjenja so terjali od nas tudi »rebalans plana investicij«, ker smo ugotovili, da prvotno postavljenih planov ne bomo mogli izvesti. Pri strokovni razpravi o vprašanih politike investiranja v prihodnjem obdobju smo ugotovili, da so pred nami zelo velike naloge. Letos moramo nujno dokončati skladiščno halo in vgraditi vanjo opremo, pa transporter za gotove izdelke, rekonstruirati kotlovnici v Zireh in Gorenji vasi in dokončati vrsto začetnih investicij v maloprodajni mreži. Pospešeno se pripravljamo na gradnjo hale na Colu, prav tako pa na usposobitev obrata v Rovtuh. Prestaviti moramo barvarno v plastiki, zgraditi skladišče vnetljivih snovi in zaklonske. Pa vrsta strojev, ki so vsako leto potrebni, in investicije v tekočo pripravo in proizvodnjo. Po temeljiti obravnavi teh nalog smo med drugimi prišli do zaključka, da te

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

naloge lahko uspešno izvedemo v prihodnjem petletnem obdobju le z enotno politiko, s samoupravnim dogovarjanjem med tozdi in z združevanjem sredstev. Zato smo tudi predlagali samoupravnim organom ustrezne sklepe s tega področja. Pri razpravi o teh vprašanih bodo naši interesi na preizkušnji: ali bomo uspeli pogledati v prihodnost delovne organizacije, ali pa smo že obdani s plotovi interesov oddelka ali tozda? V času, ko pišem ta sestavek, odgovor še ni znan, ko bo časopis izšel, pa bodo sklepi sprejeti. Verjamem, da bodo taki, ki nam bodo omogočili strumne korake naprej!

Stabilizacija je že v začetku leta zahtevala tudi omejevalne ukrepe pri osebnih dohodkih. Vemo, da niso visoki, prav tako kot vemo, da niso nižji od drugih delovnih organizacij v naši panogi. V prvem tromesečju smo bili z osebnimi dohodki na ravni Peka in Planike, razen maloprodajne mreže, ki je odstopala navzgor. Delavskemu svetu tozda Prodaje smo predlagali ustrezne ukrepe. Poseči v lasten žep je težko, pa vendar? Ali bomo pripravljene

ni razumeti probleme in interese celote, ali pa nas zanima le lastni žep, nič pa žep sodelavca? Ko bo časopis natiskan, bomo vedeli tudi to.

Pa še tole o osebnih dohodkih: v prvem tromesečju, ko so le-ti bili na ravni tistih v konkurenčnih delovnih organizacijah, smo s tem tudi izpolnili zahteve resolucije, to je, za osebne dohodke smo namenili točno toliko, kot smo po črki zakona glede na naš rezultat smeli nameniti. Vprašujete, kdaj bodo OD višji? Odgovor je na dlani: pravico do višjih OD bomo imeli takrat, ko bo rezultat boljši. Rezultat pa je, kljub vsem težavam, v veliki meri tudi v naših rokah. V rokah nas vseh! Sicer ima nekdo možnost prispevati več, drugi manj, prav vsi pa prispevamo! In smo dolžni prispevati!

Večkrat smo slišali prispodobno: »Alpina so Žiri, Žiri so Alpina«. To je le delno res. Veliko bolj resnično pa je tole: mi vsi, delovni kolektiv, smo Alpina. Če bomo mi uspešni in močni, bo močna tudi Alpina. Če bo močna Alpina, bo dobro tudi nam.

Tomaž KOŠIR

Nekaj stabilizacijskih ukrepov

V mesecu februarju so bili na sejah delavskih svetov sprejeti predlagani ukrepi za izvajanje stabilizacije. V prvi polovici maja smo analizirali, kako so se sprejeti sklepi glede stabilizacije izvajali v prvih štirih mesecih. Ugotovili smo, da je večina predlaganih stabilizacijskih ukrepov izvedena ali pa je v izvajanju. O tistih ukrepih, ki se izvajajo, ne kaže izgubljati dragocenega časa in trošiti papirja. Ob tej analizi pa smo ugotovili tudi to, da na nekaterih področjih našega dela in poslovanja stabilizacije še ne izvajamo dosledno. V zvezi s tem so delavski sveti sprejeli tudi naslednje sk le p e:

1. Izboljšati je treba izkoriščanje delovnega časa in sicer:

— zmanjšati izhode med delom na najmanjšo možno mero

— spoštovati čas odmora med delom in zaključek delovnega časa

— takoj odpraviti kuhanje kave na delovnih mestih izven časa malice

— skrajšati trajanje sestankov, kar bomo dosegli predvsem z dobro pripravo gradiv, pravočasno dostavo gradiv in s tem, da v razpravi upoštevamo predvsem dnevni red. Tudi na sestankih se zavedajmo, da je čas zlato.

2. Prepoved uporaba alkoholnih pijač v delovni organizaciji

3. Strokovne službe naj izdelajo analizo zasedbe režijskih delovnih opravil in v primerih, kjer je to možno, zmanjšajo število zaposlenih v režiji

4. Strokovne službe so dolžne dosledno spremljati gibanje stroškov ter v primeru odstopanj ustrezno ukrepati.

6. Nespoštovanje sklepov se smatra za kršitev delovne obveznosti. Za izvedbo teh sklepov so odgovorni vodje sektorjev, tozdiv in oddelkov, vsak za svojo enoto.

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Vloga komisij pri konferenci OO sindikata

Že takoj po konferenci OOS »Alpine«, ki je bila marca letos in nasploh po potrebi širše aktivnosti sindikata, se je pokazala, da je nujno, da se organiziramo tako, da bomo lažje in učinkoviteje delovali.

To mislimo doseči tudi z aktivnim delom komisij na posameznih družbenih področjih, ki so pomembna za krepitev samoupravnega družbenoekonomskega položaja delavcev in za uresničevanje njihovih življenjskih interesov, s tem pa seveda tudi jamstvo za uspešno delo sindikata.

Te komisije naj bi s svojo sestavo in načinom delovanja

zagotavljale stalno, načrtno, zlasti pa sprotno spremljanje vseh pomembnejših vprašanj z določenega področja.

Svoja stališča, oziroma sklepe pa naj bi komisije posredovale konferenci OOS in po potrebi tudi IO OOS po TOZD, oziroma samoupravnim organom v DO, ki so dolžni o njih razpravljati in obveščati o svojih stališčih in ukrepih.

Komisije naj bi bile pri svojem delu samostojne, seveda pa morajo delovati v skladu s sklepi konference, saj bodo le na tak način spodbujale aktivnosti pri reševanju posameznih vprašanj.

Katere pa so te komisije, ki delujejo pri IO konference? Le-teh je skupno 7 in sicer:

- komisija za plan
- komisija za nagajevanje
- komisija za življenjske in delovne pogoje
- komisija za kulturo
- komisija za SLO in družbeno samozaščito
- komisija za rekreacijo in šport
- kadrovska komisija

Vsi predsedniki teh komisij pa so obenem tudi člani IO konference, saj je le na tak način možna povezanost z OOS po TOZD in organi samoupravljanja.

Vinko KOPAČ

Ekonomski izrazi

Delovna skupnost (skupne službe) — oblika samoupravne organiziranosti za opravljanje del skupnega pomena v bolj sestavljenih oblikah OZD. Opravljajo administrativno-strokovna, pomožna dela in dela skupnega pomena. Delavci delovne skupnosti uresničujejo svoje samoupravne pravice v okviru delovne skupnosti in sprejemajo samoupravne akte (samoupravni sporazum o združitvi dela, statut, samoupravni splošni akt, s katerim urejajo delovna razmerja in druge samoupravne splošne akte na način, ki je predpisan za sprejemanje takih aktov v temeljni organizaciji.

Knjigovodstvo — vodenje poslovnih knjig, v katere knjižimo vse poslovne dogodke. Poznamo razne oblike knjiženja: italijanska oblika knji-

ženja, nemška, francoska, angleška in ameriška. Ameriško knjigovodstvo je najbolj uporabljena sinhronična oblika, ki združuje dnevnik in glavno knjigo.

Odmevi

Na razgovor za urednikovo mizo v prejšnjem časopisu smo že prejeli prve odmeve.

Mladi v Mizarskem podjetju sodijo, da izjava sekretarja občinske konference ZSMS Janka Brodarja v zvezi z aktivnostjo mladih v tej delovni organizaciji ni posebej na mestu. Menijo, da ni toliko pomembno, koliko o svojem delu pišejo, bolj je pomembno, koliko v resnici naredijo — predvsem s svojimi rokami. Sodelovali so že v nizu prostovoljnih delovnih akcij, med drugimi pri gradnji Radia Žiri, polagali so leseno oblogo v obnovljenem domu Partizan in še marsikaj.

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

kadrovskie novice

V obdobju zadnjega meseca se je povečalo število delavcev predvsem zaradi zaposlitve novih delavk v Rovtah za 17, z delom pa je v tem času prenehalo 7 delavcev.

V obratu Rovte, TOZD Obutev Žiri, so nastopile delo naslednje delavke: Bernarda Rupnik, Silvestra Skvarča, Rozalija Kogovšek, Veronika Kunc, Marija Šemrov, Emica Žerjal, Matilda Mlinar, Amalija Jereb, Ljubomira Kogovšek in Veronika Gantar; kvalificirana izdelovalca spodnjih delov obutve Vilko Herega in Marjan Čujič sta pričela z delom v mon-

taži. Z delovnim razmerjem v DSSS — oddelek skladišče sta pričela tudi Marko Andrianič in Alojzije Lubina; v prodajalni Travniki, TOZD Prodaja Žiri, pa je nastopila delo Ruža Lovrinović; v TOZD Plastika sta nastopila delovno razmerje Milan Matjašec in Metod Kos.

Z delovnim razmerjem v DSSS sta prenehala Franci Mlinar in Miranda Oblak, v TOZD Prodaja — prodajalna Ljubljana IV je prekinila delovno razmerje Milena Pustovrh. V TOZD Obutev Žiri je prenehal z delom Franc Štremfelj, v obratu Col pa Magda Mikuš. Veronika Dolinar in Metka Oblak sta prenehali z delom v TOZD Obutev Gorinja vas.

Z lanskeletne počitniške prakse

izobraževanju ob delu, stalnem izobraževanju in izpopolnjevanju, usmerjanju ter planiranju in vsklajevanju razvoja izobraževalne dejavnosti. Le korenita sprememba družbenega položaja vzgoje in izobraževanja in nujna vključitev v združeno delo z uveljavljanjem novih družbeno-ekonomskih odnosov bo omogočilo doseganje celovitih in posameznih ciljev v razvoju vzgoje in izobraževanja.

V zakonu o usmerjenem izobraževanju, ki je bil objavljen v Ur. l. SRS št. 11. dne 29. 4. 1980 so določeni zlasti naslednji cilji:

— Usmerjeno izobraževanje se naj uresničuje s stalnim povezovanjem usposabljanja na delu in z delom.

— Tovrstno izobraževanje mora postati stalno povezan in prepleten proces izobraževanja in dela, ki se uresničuje v izobraževalnih in drugih organizacijah združenega dela.

— Postati mora enoten, prožen in odprt sistem izobraževanja za delo in samoupravljanje, ki bo temeljil na načelu stalnega izobraževanja kot pravice in dolžnosti delovnega človeka.

— Izobraževanje mladine in odraslih naj bo v skladu s potrebami delovnih organizacij ter v skladu z razvojem posameznih področij združenega dela oziroma strok.

— Tako izobraževanje se bo izvajalo po vzgojnoizobraževalnih programih, ki se oblikujejo na podlagi splošnih družbenih potreb in vrednot ter zahtev razvoja stroke, ki izhajajo iz dosežene stopnje in razvoja tehnologije.

— Vzgojnoizobraževalne programe naj skupno oblikujejo uporabniki kadrov in delavci iz izobraževalnih organizacij.

— Delavci v temeljnih organizacijah morajo samoupravno uresničevati potrebe po izobraževanju, izhodišča za oblikovanje vzgojnoizobraževalnih programov, načela za organizacijo in izvajanje vzgojnoizobraževalne dejavnosti; položaj pravice in obveznosti vseh udeležencev v usmerjenem izobraževanju ter nadzor nad zakonitostjo dela izobraževalnih organizacij in nad uresničevanjem vzgojnoizobraževalnih programov.

— Usmerjeno izobraževanje mora zagotavljati vsem delavcem skupno vzgojnoizobraževalno osnovo na začetku usmerjenega izobraževanja. S tem, bodo odpravljene dosedanje razlike med posameznimi vrstami srednjih šol, oziroma bodo izenačene možnosti za nadaljne izobraževanje in izpopolnjevanje.

— Trajanje izobraževanja za posamezne poklice naj bi določili z vzgojnoizobraževalnimi programom glede na stopnjo zahtevnosti. Določena je tudi zgornja meja trajanja izobraževanja po programih posamezne stopnje zahtevnosti.

— Študenti, ki želijo spreminiti smer izobraževanja morajo dopolniti tista znanja, ki so nujno potrebna za uspešno nadaljevanje izobraževanja.

Medrepubliški dogovor o enotnih osnovah za razvrščanje poklicev in strokovne izobrazbe predvideva 7 kategorij poklicev. Komisiji, ki sta bili imenovani pri splošnem združenju Gospodarske zbornice usnjarsko predelovalne industrije in pri Zavodu za šolstvo SRS, sta pripravili predlog klasifikacije poklicev in način pridobitve ustrezne izobrazbe v obutveni stroki.

(se nadaljuje)

Anton PELKO

Poročili so se

Ob vstopu na novo življensko pot sodelavcem Bernardi Demšar, Marici Rudolf iz Cola, Francu Oblaku iz TOZD Obutev Žiri, Jožici Šubič iz TOZD Plastika, Milki Tomažin iz TOZD Prodaja Žiri iskreno čestitamo in želimo dobrega medsebojnega razumevanja.

Usmerjeno izobraževanje v čevljarški stroki

Sedanje izobraževanje za poklice so urejali štirje zakoni, kar je oviralo tesnejšo samoupravno in programsko povezanost srednjih in visokih šol in povezanost izobraževalnih institucij z združenim delom, ki je uporabnik njihovih storitev. Poleg tega pa je zakon o izobraževanju odraslih, ki je v preteklem obdobju pomembno prispeval k napredku tega izobraževanja, postajal ovira za povezovanje usposabljanja in izobraževanja mladine in odraslih v enoten vzgojnoizobraževalni sistem.

Ustanavljanje posebnih izobraževalnih skupnosti je pomenilo nadaljnji korak v razvijanju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na podlagi svobodne menjave dela. Leta 1977 so bili sprejeti samoupravni sporazumi o temeljih plana za srednjeročno obdobje, s katerimi so delavci v združenem delu opredelili obseg, vrste in razvoj vzgoje in izobraževanja ter sredstva, ki jih združujejo za te namene. Vendar šole v sedanji ureditvi ne morejo uspešno zadovoljevati potreb združenega dela in širših interesov, potreb družbene skupnosti ter rastočih zahtev mladine in delavcev po izobraževanju. Izobraževalne dejavnosti se nenačrtno širijo, vsebinska preobrazba pa ne napredu-

je skladno s splošnim družbenim napredkom. Zaostaja delovna, tehnična in kulturna vzgoja, učencem poklicnih šol pa sedanji programi in doseženo znanje ne omogočajo nadaljnega izobraževanja in trajnega izpopolnjevanja ter usposabljanja na delu.

Mladina in odrasli se ne izobražujejo vedno v skladu s potrebami dela. Zlasti je zaskrbljujoče, da pada zanimanje za izobraževanje za proizvodne poklice in da se hkrati povečuje pritisk na povečanje zmogljivosti ter nastajanje novih šol in novih smeri za neproizvodne poklice.

Vse to je terjalo korenito preobrazbo izobraževanja mladine in odraslih, da bo le to zasnovano na samoupravljanju,

Kako ustvarjamo

Prodaja v naših prodajalnah

V naših prodajalnah sedaj prodajamo obutev, ki smo jo izbrali in naročili na poslovodski konferenci septembra lani. Od septembra do začetka pomladanske sezone so to obutev izdelovali in sedaj je že v prodajalnah. Naša naloga v teh mesecih je to obutev prodati, da bi bil tako zaključen proizvodni cikel.

dovoljenja centrale. Pri prodaji pa se dostikrat pokažejo take napake na izdelkih, zaradi katerih se obutev ne more prodati. Prav pri letošnji kolekciji za pomlad-poletje se je pokazalo precej napak, ki bistveno vplivajo na prodajo (prenizke opetnice pri ženskih nizkih čevljih, nepravilen položaj pete). Iz prodajalnih smo dobili obvestila, da so vzorci vredni in da se potrošniki zlahka odločijo za model, vendar pa pri nekaterih modelih odklonijo nakup takoj, ko željeni model obujejo. Taka obutev se seveda kopiči v zalogah in čaka na znižanje oziroma popravilo.

Letošnje leto povpraševanje na tržišču upada, ponudba pa je enaka kot doslej. Ta neuklajenost se kaže v manjši prodaji in povečanju zaloge. To pa nam

narekuje, da moramo pri proizvodnji obutve zmanjšati napake in dati na trg le kvalitetno obutev in to po čim bolj dostopnih cenah. Opažamo, da se povečuje prodaja cenejših obutve, pri drugi obutvi pa so zahteve potrošnikov vedno večje in je zato možna prodaja le ob veliki kvaliteti.

Vsi zgoraj navedeni dejavniki so vplivali na rezultate prodaje v naši MPM. Po podatkih vključno z mesecem majem smo dosegli plan 96%, indeks prodaje v primerjavi z istim obdobjem lani je količinsko 95, vrednostno pa 116. Na vrednostno prodajo je vplivalo povišanje cen. Ker se je letošnja pomladna sezona zaradi slabega vremena pričela kasneje kot prejšnja leta, pričakujemo, da bosta meseca junij in julij močnejša, tako da bi ob zaključku sezone dosegli boljše rezultate.

Silva PIVK

Delo v Rovtah poteka vse boljše

Več kot trije meseci so že minili, odkar smo pričeli s priučevanjem delavk in z redno proizvodnjo v novoustanovljenem obratu v Rovtah.

Če si na kratko ogledamo, kaj smo v tem času dosegli, lahko ugotovimo naslednje.

Že v mesecu marcu je bilo sešitih 1200 parov gornjih delov obutve. Aprila se je povečalo število zaposlenih, s tem pa je narasla tudi količina sešitih parov na preko 3500. V maju, ko je zasedenost sedanjih prostorov že več kot 80-odstotna in ko smo pričeli z delom v dveh izmenah, je število sešitih čevljev za po smučanju presežlo količino 5200 parov, tako da je dnevna proizvodnja okrog 350 parov gornjih delov.

Dolgoletna želja krajanov Rovt po industrijskem obratu je bila res upravičena. To nam danes dokazujejo rezultati, ki so jih delavke, zaposlene v našem obratu, dosegle v tako kratkem času.

Seveda pa so nastopile tudi določene težave, saj smo zaradi tehnologije, ki je potrebna za izdelavo gornjih delov čevljev za po smučanju, morali trenutno sprejeti le tiste delavke, za katere smo bili prepričani, da se bodo v čim krajšem času izurile v večini šivanja. Takoj ko pa bomo imeli na razpolago večje delovne prostore, pa bomo sprejeli tudi nove delavke, ki bodo lahko opravljale najrazličnejša ročna dela pri izdelavi gornjih delov obutve.

Jaka BOGATAJ

Prve količine pomladne obutve smo prejeli že v mesecu januarju, potem pa se je dobava nadaljevala do konca junija. Moško in otroško obutev smo v celoti kupili od drugih proizvajalcev, prav tako tudi copate, cikle in manjše količine ženske obutve. Prodajamo celotno proizvodnjo naše ženske nizke obutve in ženskih sandal, ki je na razpolago za domače tržišče.

Za nabavljeno obutev opravijo kakovostni prevzem prodajalne same in vso obutev, pri kateri ugotovijo nepravilnosti, takoj vrnejo dobavitelju. Prav tako zavrnejo tudi prepozno prispelo pošiljko. Tisto obutev, ki se iz kakršnihkoli drugih vzrokov ne prodaja, pa znižamo ob koncu sezone in znižanje krijeta dobavitelj in mi v istem razmerju, kot je udeležba v ceni (običajno 74% dobavitelj, mi pa 26% znižanja). Če vse prodajalne delajo pravilno, ne bi smeli na zalogi imeti nekvadratne obutve, pa tudi ne obutve, ki prispe prepozno. S tem imamo zagotovljeno, da ne kopičimo v prodajalnih zaloge, ki bi nas po nepotrebnem bremenila.

Za našo obutev pa opravijo kakovostni prevzem že v tovarni in šteje se, da je obutev, prejeta v prodajalnah, kvalitetna. Prejeto obutev prodajalne ne smejo vrniti brez predhodnega

Prodajalna Mežica

Leta 1972 so krajanje Mežice na redni letni konferenci izjavili, da si želijo v prvi vrsti trgovino s čevlji.

Potrebe so bile glede na zimski turizem za smučarske in športne čevlje.

Na razpolago so imeli primerne prostore, ki so jih ponudili tovarni »ALPINA« z željo, da odpre tudi v Mežici trgovino. Tovarna »ALPINA« je sprejela ponudbo in v nekaj dneh opremila lokal. Trgovino so odprli 3. 8. 1973. Je precej majhna, saj meri s skladiščnim prostorom samo 50 kv. m.

Prodajalci nam sporočajo, da je v njihovem kraju to najlepše opremljena trgovina in

je v ponos tako DO »ALPINA« kot tudi kraju Mežica.

Tudi promet se je z leti izboljšal. Problem pa je, pravijo prodajalci, da Alpina ne izdeluje moških čevljev saj bi si jih potrošniki večkrat želeli.

Mežica se v zadnjih letih vedno bolj razvija s tem se tudi kupna moč prebivalstva veča.

Letos prodajo ovirajo tudi vremenske težave zato ni takšnega poslovnega uspeha, kot si ga vsi želimo.

Prodajalci v prodajalni »Alpina« Mežica ob koncu zatrjujejo, da se bodo potrudili, da v bodoče poslovni uspehi ne bodo izostali.

Delavci prodajalne Mežica

Kako ustvarjamo

Zaloge gotovih izdelkov in problem prostora

Člani kolektiva ugotavljajo, da je skladišče gotovih izdelkov prepolno in jih zato zanima, zakaj je na zalogi toliko parov čevljev. V tem kratkem sestavku bom poizkušal zaloge nekoliko razčleniti, kar bo omogočilo realnejši pogled na kupe obutve po skladiščih.

Največji problem je gotovo predsezonska obutev, ki jo izdelujemo za izvoz. Nujno jo je potrebno izdelati prej, če želimo do jeseni izpolniti pogodbene obveznosti do kupcev na ameriškem tržišču. V glavnem so to smučarski čevlji in tekaška obutev, teh pa je izdelana kar precejšnja količina — skupaj 230.000 parov. Od tega je več kot 100.000 parov pancarjev in 110.000 parov tekaških čevljev. Tako imamo precejšnje težave s skladiščenjem, ne nazadnje pa je tu vezanih tudi ogromno sredstev, kar slabša naše plačilne sposobnosti.

No, v zadnjem času je odprema te obutve v polnem razmahu in vsak dan odpelje iz Žirov večje število tovornjakov, ki vozijo naše izdelke proti pristanišču Koper, od

tam dalje pa gre Alpinina obutev z ladjo proti Ameriki. To predstavlja tudi najcenejši prevoz blaga. Gotovo se še spomnimo, kako smo v preteklih sezonah zaradi zakasnelih dobav morali pošiljati obutev z avionom, kar pa je izredno drago. Tako so torej trenutno velike zaloge opraviljive.

V skladišču pa imamo na zalogi tudi še nekaj obutve iz tekoče poletne sezone, saj je bila prodaja v mesecu aprilu zelo slaba. Razlogov za slabo prodajo je več: izredno slabo vreme, dnevi žalovanja, pa tudi nekaj modelov se zaradi konstrukcijskih napak in neidočih barv zelo slabo prodaja. Te obutve imamo na zalogi še 20.000 parov, kar pa ni zastrašujoča številka, če bomo razprodali zaloge končnih

izdelkov po naših prodajalnah.

Že zgornji skopi podatki kažejo na veliko prostorsko stisko v naših skladiščih, ki je že prešla kritično mejo. Končne izdelke imamo zložene vsepovsod — od kolesarnice in garaž, stopnišč in vhodov ter vež do strešnih napuščev. Včasih pa moramo obutev

postaviti celo na prosto in jo pokriti samo s polivinilom.

V času največje odpreme se približuje še selitev v novo skladiščno halo, vsi delavci v skladišču pa obljublamo, da bomo zadane naloge in načrte tudi izpolnili. Poizkušali bomo z delom in vestnim izpolnjevanjem delovnih nalog prispevati k boljšemu položaju naše delovne organizacije.

Stane ČAR

Služba kontrole kakovosti in ukrepi v zvezi z izboljšanjem kakovosti

Prav v zvezi z vprašanjem izboljšanja kvalitete sem za »Delo-življenje« že pisal v lanski jesenski sezoni, nekaj govora o tem pa je tudi v obravnavi problematike kontrolne službe za leto 1979. V obeh primerih sem navedel nekaj problemov, ki jih bo v prizadevanju za boljšo kvaliteto, kar je cilj celotnega kolektiva, potrebno vsaj delno upoštevati. V sami kontrolni službi ni kakšnih novih poudarkov, ker se je podobno ukrepalo že prej, to je:

1. zavračali smo neodgovarjajoče materiale, čeprav na žalost večkrat neuspešno, ker so pogosto grozili zastoji v proizvodnji,

2. opozarjali smo na nedosledno upoštevanje proizvodnih navodil in opisov

izdelkov, kakor tudi na konstrukcijska odstopanja montažno-sestavnih delov ali priprav.

3. razvrščali smo gotove izdelke, vendar zaradi prirojenih spodrsrlajev včasih tudi to delo ni bilo zadovoljivo opravljeno.

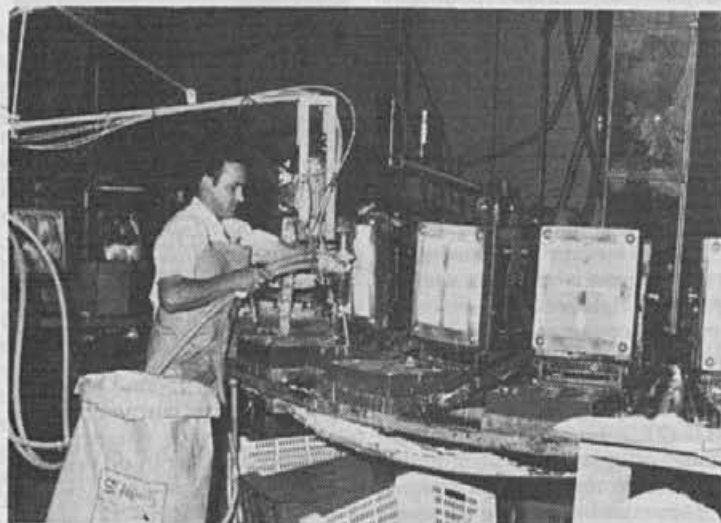
Tako so se med zgoraj navedenimi težavami pojavljale stvari, ki so pogojevale in dopuščale različne presege norm. Seveda pa tako ni moglo ostati. Več kot sigurno je, da je pri tem trpela kakovost. Pri popravku pravilnika za nagrajevanje pa se kvaliteta tudi ni upoštevala, ampak so se rezali presegi in usklajevale minute.

Za premislek ostane samo še vprašanje, kako naj delavec naredi bolje v krajšem času.

Polde Strlič

Zaloge so bile letošnjo pomlad previsoke

Paziti je treba na vsako malenkost

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

V razgovoru so sodelovali: Zoran Kopač — vodja računskega centra Alpine, Tomaž Košir — direktor, Janez Bohinc — vodja finančno-računovodskega sektorja, Jože BOGATAJ — vodja nabavne službe in Jaka KAVČIČ — organizator prodaje.

Razgovor je vodil Neško Podobnik, zapiske pa pripravila Anuška Kavčič.

1. Kakšne so zmožnosti RCA (tehnične, organizacijske, kadrovske) načrti?

Zoran KOPAČ: Najprej o tehničnih zmožnostih RCA:

Računalniška oprema zelo hitro tehnično zastari. Naš sistem S/3 je star šest let in pol in že razmišljamo o zamenjavi. Vendar pa sedanje omejitve uvoza tega ne dovoljujejo. Za isto najemnino, kot jo plačujemo sedaj, bi lahko dobili dosti močnejšo opremo, sistem IBM/38. Naročene že imamo nove diskete za zajemanje podatkov, za katere čakamo uvozno dovoljenje. Stroj je zaseden povprečno 182 ur mesečno po števcu centralne enote, za kar je potrebno delati eno izmeno in pol. S povečanjem zajemanja podatkov bi tehnične možnosti razširili, vendar večjih integriranih obdelav ali obdelav v realnem času — kot pravimo obdelavam z neposrednim pristopom do podatkov, pa ta stroj ni zmožen. Na nov stroj pa ne moremo računati prej kot v dveh letih.

Organizacijske zmožnosti smo bistveno izboljšali z razporeditvijo delavcev na delovna opravila organizatorjev v tehničnem in finančno-računovodskem sektorju. Organizatorji še naprej ostajajo v sektorjih, ki so uporabniki naših uslug, čeprav smo jih še ne dolgo tega uvrščali skupaj z računskim centrom v nekakšno organizacijsko-računalniško službo. Ta oblika se je pokazala kot zelo dobra pri tozdu Prodaja, za katere izva-

jamo nekatere obdelave že od ustanovitve centra in obdelave za TOZD Prodajo so hkrati tudi najboljše.

V računskem centru je sedaj zaposlenih 11 delavcev. Samo kadrovanje novih ljudi ni problematično, saj se mladi radi odločajo za delo na tem

zanimivem področju. Poseben test je zelo zahteven, opravi ga komaj tretjina kandidatov. Sledi šolanje, ki pa je zelo drago, računati moramo namreč tudi najemnino za stroj, ko se začetnik uči. Opozoriti moram na problem nagrajevanja delavcev centra. Problem obstaja od novega sistema analitične ocene dalje in od reorganizacije, ko je center v sestavi splošno-organizacijskega sektorja in ne več štabna služba kot je bil prej.

Šolanje v centru je, kot sem že omenil zelo drago, zato ne

bi smeli dopustiti da bi prišlo do fluktuacije zaradi neustreznega nagrajevanja.

Kar zadeva načrte pa bi omenil naslednje:

Komisija za obdelavo podatkov, katere člani so direktor DO, šefi sektorjev in vodja RCA, ki ima kot eno glavnih nalog usklajevanje strojne obdelave za vsa uporabljiva področja, je konec maja pregledala obstoječe obdelave in razpravljala o načrtih za naprej. Ugotovila je, da stare obdelave tečejo v redu, delamo pa že obsežnejše spremembe za prodajo in manjše za obračun osebnih dohodkov.

Z obdelavami materialov v tehničnem sektorju je potrebno nadaljevati in vztrajati pri uvajanju vseh delavcev v tehničnem sektorju na sistematično pisanje podatkov, kljub temu da še ni ustreznih rezultatov tega dela. Podobno je bilo v začetku v TOZD Prodaja, sedaj pa so rezultati že očitni.

Kot druga možnost je bila predlagana obdelava saldankontov v finančno-računovodskem sektorju, vendar je potrebno pred to odločitvijo pripraviti dolgoročni načrt dela v FRS z upoštevanjem medsebojne povezanosti področij dela in obstoječih obdelav.

To bosta tudi glavni obdelavi v bodoče, poleg raznih manjših obdelav za splošno-organizacijski sektor, TOZD Plastiko in za ostale uporabnike.

Neško PODOBNIK:

Kje so največji problemi pri vpeljavi obdelav raznih evidenc (usposobitev uporabnikov za sodelovanje z računalnikom)?

Zoran KOPAČ:

Če pride k nam nekdo z določeno obdelavo, ni problem izvedbe neke manjše obdelave, ki ne zahteva kompleksnejših raziskav. V glavnem je to odvisno od delavcev v centru, ki svetujemo delavcu iz strokovnih služb, kako naj na raziskavo pripravi (pomemben je vhod ali zajemanje podatkov). Obstaja zmotno mišljenje, da naj bi ta delavec moral poznati računalniški jezik ali poznati delo v računalniškem centru.

Vsekakor pa zelo pogrešamo pobud iz drugih služb in smo veseli vsakega, ki pride v center in se zanima za kakšno raziskavo. Posebno dobro je, če je možno izvesti neko novo obdelavo z že obstoječimi podatki, ker s tem tudi stroj bolj izrabimo. Povedati velja tudi to, da oddajamo stroj

Regionalni zdravstveni skupnosti Kranj, dogovarjamo se tudi z Utokom iz Kamnika ter še z nekaterimi drugimi, kajti za nas je samo dobro, če lahko oddamo kakšno prosto računalniško uro, ki stane približno 110 starih tisočakov. To pa pride v poštev le ob sobotah, nedeljah ali ponoči, ko stroj ni zaseden. Glede programiranja za zunanje uporabnike pa moram povedati, da tega zaenkrat še nismo sposobni, ker imamo na vidiku precej zahtevne in obsežne obdelave doma, ki pa jih vsekakor moramo najprej izvesti. Zainteresirani pa smo za obdelave za žirovske delovne organizacije, ker so tehnične kapacitete zadostne za vse delovne organizacije v kraju, ki bi si želela take obdelave.

2. Mesto RCA v razvoju Alpine

Tomaž KOŠIR:

Na področju računalniške obdelave smo trenutno v Alpini še vedno v tisti fazi, ko predvsem prenašamo na računalnik zbiranje in evidentiranje podatkov. Pri tem nam je doslej uspelo v največji meri prenesti evidentiranje podatkov na računalnik predvsem na področju poslovanja maloprodajne mreže, dalje delno finančno-računovodski sektor ter nekatere kadrovske evidence. Ugotavljamo, da je na področju prenosa evidenc na računalnik še veliko dela. Trenutno je v pripravi spremljanje materialnega poslovanja, velike možnosti za uporabo računalnika pa so še predvsem na področju knjigovodstva.

Menim, da je prva naloga na področju računalniških obdelav prav ta, da prenesemo na računalnik še evidentiranje podatkov s tistih področij, ki doslej še niso obdelana. Učinek prenosa evidenc na računalnik je predvsem dvojen: — s pomočjo računalnika so vse evidence lahko bolj ažurne in s tem podatki bolj uporabni za operativno delo in

— s prenosom evidenc s posameznih področij na računalnik lahko prihranimo določeno število delavcev v režiji. Tak primer je npr. pri obračunu osebnih dohodkov, kjer se je z uporabo računalnika že zmanjšalo število delavcev.

Ko bo opravljena ta prva faza, to je prenos evidenc na računalnik, pa s tem naloga še ne bo končana. S tem, ko bomo imeli osnovne fonde podatkov na računalniku, bomo pravzaprav šele dobili možnost za prehod v drugo

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

fazo uporabe računalnika, to je možnost za določene kvalitativne obdelave. V drugi fazi ne bo šlo več samo za to, da iste evidence, ki jih sedaj opravljamo »peš«, speljemo na računalnik, ampak bolj za to, da s pomočjo računalnika pridemo do kvalitetno novih podatkov o poslovanju, do takih podatkov, do katerih pravzaprav peš ni mogoče priti.

Na področju prodaje, kjer je doslej verjetno bilo narejenega na področju računalniških obdelav največ, so vpeljane npr. že nekatere obdelave, ki jih lahko štejemo v »drugo fazo«, kot npr. napoved prodaje ali pa obdelava sortimentov. Obe ti dve obdelavi sta taki, da »peš« nista izvedljivi, dasta pa nam vrsto kvalitetnih podatkov, katerih brez računalnika ne bi imeli, in to sprva podatke, ki so v pomoč poslovojem pri naročanju, z drugo pa smo na osnovi ogromnega fonda podatkov v času, ko smo jo uvedli, dokaj dobro rešili problem sortimentov. Predpogoj za take obdelave »druge faze« pa je seveda ta, da na računalnik prenesemo osnovne evidence, torej da računalnik razpolaga s potrebnimi podatki.

Obdelave prej omenje »prve faze« nam dajo predvsem bolj ažurne podatke in prihranijo kakšnega delavca v režiji. Korist od obdelav »druge faze« pa je lahko mnogo večja, saj s temi pridemo lahko do boljših poslovnih odločitev. Poleg primerov, ki sem jih navedel iz prodaje, smatram, da so možnosti za izboljšanje poslovanja z uporabo računalnika ogromne prav na področju: materiali — plan — proizvodnja, pa tudi na finančno-računovodskem področju in drugje.

Z dosedaj navedenim sem pravzaprav že tudi odgovoril na zastavljeno vprašanje o mestu RCA v razvoju Alpine in nakazal svojo predstavo o tem. Poudaril pa bi še to, da bodo morali biti za uspešno delo na tem področju izpolnjeni določeni pogoji. Prvo je »problem mentalitete«. Za uspeh je potrebno, da so ljudje prepričani, da nam bo uvedba računalniške obdelave nekaj prinesla. Tega pa je v Alpini še zelo malo. To prepričanje je potrebno zato, da bi lažje premagali začetne odpore proti spremembam, saj uvedba računalniške obdelave v prvi fazi na vsakem področju zahteva več dela, kot ga je bilo prej,

medtem ko rezultatov v začetku še ni. Drugi problem pa je problem strokovnih kadrov za to delo. Pri tem ne mislim samo na kadre v RCA, kar zmotno misli veliko ljudi v Alpini. RCA brez sodelovanja ostalih ne more veliko narediti. Potrebno je sodelovanje ljudi s področja, ki se obdeluje, in to od človeka, ki je na tem področju zadolžen za sodelovanje s centrom, in od vodje tega sektorja ali TOZD-a in vseh ostalih. Brez takega sodelovanja ne bo uspeha.

Na teh osnovah si zamišljam nadaljni napredek uvajanja računalniške obdelave v Alpini. RCA bi na ta način v prihodnosti poleg vloge evidentiranja podatkov začel opravljati tudi vlogo pomembnega kvalitetnega dejavnika, ki bo prispeval k izboljšanju informacij za poslovne odločitve.

Računalništvo je ena od komponent napredka, ki se uveljavlja v svetu z velikimi koraki. Od nas vseh v delovni organizaciji je odvisno, kakšni so in bodo ti koraki v Alpini. Če bomo računalnik z njegovimi metodami dela sprejeli za svojega in v njem videli možnost za boljše opravljanje nalog, potem bodo ti koraki tudi v Alpini smeli. Če pa bomo še dolgo imeli našo osnovno stroko za edino, kar v Alpini kaj velja, potem bo tudi RCA stopical na mestu.

3. Uspehi, problemi in načrti finančno-računovodskega sektorja v zvezi z računalniškimi obdelavami

Janez BOHINC:

Obdelave, ki jih računski center na tem področju že pokriva, so osnovna sredstva, nato obračun osebnega dohodka (pokrivamo obračun osebnega dohodka za celo delovno organizacijo, s tem da predvidevamo še dodatne obdelave na področju osebnih dohodkov za knjigovodsko obdelavo in bo tako to področje v celoti pokrito). Tretje področje, ki ga tudi lahko označimo za uspešno, pa je evidenca drobnega inventarja (s tem bo omogočeno, da bo vsak posameznik zadolžen za svoj drobní inventar in zanj tudi odgovarjal). Četrto področje pa je prometni davek, ki ga imamo za malo-prodajno mrežo že v celoti na računalniku. Tu pa so še nekatere pomanjkljivosti. To področje ima namreč določen »priokus« parcialnih (delnih) obdelav na računalniku. To po-

meni, da imamo izdelan celoten sistem, vendar je še vedno nekaj najasnosti glede vhodnih podatkov, ki se delno razlikujejo od izhodnih podatkov, kar pomeni, da se vhodni podatki med seboj v celoti ne pokrivajo s knjigovodsko evidenco.

Problemi so v tem, da v preteklosti ni bilo ambicij oz. že-

lja finančno-računovodskega sektorja po računalniški obdelavi podatkov, zato smo tudi zamudili možnost, da bi v šestih letih dela računskega centra, imeli to področje že bolj obdelano. Tako bi danes lahko govorili o precej večjih uspehih, kot smo jih dosegli doslej.

Eden od problemov, ki se trenutno pojavlja je v tem, da poizkušamo obstoječe obdelave, ki jih že imamo, spraviti na tako raven, da bomo lahko z enim vhomom pokrivali vse tisto, kar dobimo kot rezultat teh obdelav (to je v glavnem za davek in drobní inventar, medtem ko je za obračun OD in osnovna sredstva že rešeno).

Kar zadeva načrte, ki so povezani s finančno-računovodskim sektorjem in računskim centrom pa moram reči takole: Nova organizacija dela finančno-računovodskega sektorja, ki jo bomo sprejeli, v veliki meri sloni in je odvisna od načrtov reševanja knjigovodske evidence na računalniku. Če nam ne bi uspelo v roku nekaj let spraviti celotnega projekta na računalnik, potem je z organizacijo sektorja nekaj narobe. Težave so, ker na področju organizacije sektorja v preteklosti ni bilo veliko narejenega, kar pomeni, da je potrebno na tem področju stopiti korak naprej. Drugi problem, ki se istočasno pojavlja pa je kadrovska zasedba finančno-računovodskega sektorja.

Zmogliivosti računalnika, ki so trenutno še na razpolago, je

potrebno izkoristiti znotraj delovne organizacije. Če pa želimo te obdelave intenzivno in pospešeno izvajati bo nujno tesno sodelovanje znotraj delovne organizacije in tudi pomoč zunanjega strokovnjaka.

Trenutno je v obdelavi že razred 3, oziroma materialno knjigovodstvo. To je prava evidenca o stanju zaloga materialov. Naslednja etapa, na tem področju bo obdelava planske cene in ko bomo enkrat imeli te obdelave, bomo imeli tudi osnovo za knjigovodsko obdelavo.

S stališča delovne organizacije pa to še ni zadnji korak, ampak je ravno na tem področju možno narediti še marsikaj drugega. V končni fazi bo možno preiti tudi na računalniški razpis proizvodnje.

Na začetku obstaja pri ljudeh določen odpor, ker je na prehodu na računalniško obdelavo več dela, ker je treba izvajati tudi še ročno obdelavo. Ko pa sistem računalniške obdelave dobro steče, lahko vidimo, da »peš« ne bi mogli več delati. Vizija finančno-računovodskega sektorja pa je, da bi z leti, ko bi ta sistem dogradili, dosegli takšno stopnjo, da bi lahko vsako jutro dobili na mizo bilanco oz. finančni rezultat prejšnjega dne.

Zavedati pa se moramo kadrovskih težav glede na strokovno znanje knjigovodstva, kakor na področju računalniškega znanja. Tako smo prišli do zaključka, da je edina možna pot teamsko (skupinsko) delo. Le tako bomo lahko izvršili tiste cilje, ki smo jih postavili z računalniško obdelavo knjigovodske evidence. V tem teamu bodo sodelovali in intenzivno delali vsi delavci iz področja, ki ga želimo računalniško obdelati, oz. tisti, ki imajo znanje knjigovodstva, znanje iz organizacije in računalniškega jezika, v sodelovanju seveda z računskim centrom.

V sektorju imamo kombinirani sistem računalniške obdelave na omenjenih štirih področjih na podlagi »peš« sistema oz. askotnih sistemov knjigovodske evidence. Kljub temu pa je narejen velik korak naprej, saj do 25. v mesecu lahko povemo, kakšna je bila finančna situacija v prejšnjem mesecu za posamezen TOZD. Če pa bi ta »peš« sistem uspeli spraviti na računalnik, bi čas enega meseca lahko precej skrajšali in bi bilo možno, da bi petega v mesecu že imeli bilanco prejšnjega meseca, kar je

(Nadaljevanje na 12. strani)

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

lahko osnova za naše poslovne odločitve v tekočem mesecu. Vizija pa je vsekakor dnevna bilanca.

Nejko PODOBNIK:

Ali nameravate za strokovnjake, ki bi sodelovali v teamu, organizirati usposabljanje ob delu?

Janez BOHINC:

Zakon o knjigovodstvu zahteva za ta opravila srednje ekonomske šole, srednja ekonomska šola v Ljubljani pa je skupaj z delavsko univerzo in zvezo računovodskih in finančnih delavcev pristopila k organizaciji seminarskega načina izobraževanja.

Žal pa dosedaj večjega interesa, tudi od mlajšega kadra, v naši delovni organizaciji še ni bilo. Zato tudi izhajamo iz tega, da bomo delo v sektorju organizirali tako, da bo odvisno od dvojnega pristopa, in sicer od umskega in rutinskega, tako pa se bo tudi nagrajevalo.

4. Organizacijski vidik računalniške obdelave.

Kako napredujejo priprave v zvezi z računalniškim spremljanjem zalog?

Jože BOGATAJ:

Veliko pomeni že to, da je splahnelo nezaupanje do računalnika tudi na našem področju.

Ljudje ugotavljajo, da je to zanimivo za nas, da bo sčasoma precej doprineslo k našim uspehom.

terialov, nimamo pa še obdelnega skladišča pomožnih materialov, kjer je izredno veliko število artiklov in nam vsaka evidenca, oziroma inventura, vzame ogromno časa. Vendar nam bo tudi pri tem pomagal računalnik, tako da delo v redu napreduje. Tudi naši ljudje so novi sistem v redu in z veseljem sprejeli in sodelujejo.

Nejko PODOBNIK:

Ali je že kaj manj zalog z vključitvijo računalnika v to področje?

Jože BOGATAJ:

Sama računalniška obdelava v zvezi s tem, tudi če je zaloga manjša ali enaka, nima odločujočega pomena. Zanimiva je pa v tem, da mi te zaloge bolj spremljamo, zato ker kontroliramo računalnik in nam primerjave že dajajo znak, da bolj kontroliramo zaloge kot smo jih prej, ker s tem kontroliramo tudi sami sebe.

Referenti, ki odgovarjajo za zaloge imajo vsak dan pregled nad materialom in lahko spremljajo določene podatke. Z organizacijo, ki jo imamo trenutno v nabavni službi in s temi prostori, ki jih bomo pridobili v mesecu septembru bi novi sistem zaživel in bi zaloge res lahko spremljali, ob tem pa opustili »peš« kontrolo za računalnikom.

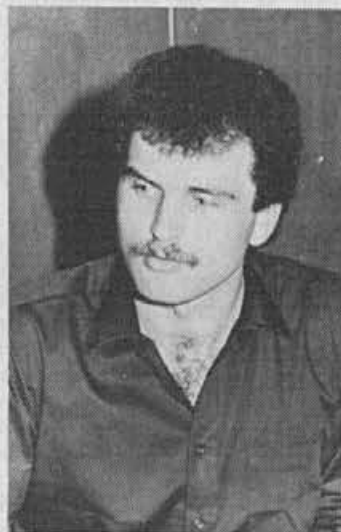
5. Izkušnje v sodelovanju TOZD Prodaja z RCA. Kakšne so še potrebe v TOZD Prodaja?

Jaka KAVČIČ:

O dosedanjem sodelovanju z RCA, za katerega sem na svojem delovnem mestu zadolžen in odgovoren, moram reči, da je zelo uspešno; uspešno zaradi tega, ker zelo dosledno obojestransko izpolnjujemo obveznosti. S strani prodaje to pomeni kvalitetno in pravočasno pripravo vseh vhodnih podatkov, ki so potrebni za posamezne obdelave, s strani RCA pa to pomeni zanesljivost in seveda sprotnost odnosno pravočasnost obdelav, kajti vedeti moramo, da je večina le-teh časovno vezanih na poslovanje v prodaji.

To praktično pomeni, da bi nepravčasno obdelani podatki lahko povzročili velike probleme ali celo zastoje v samem poslovanju. V zvezi s tem dosedaj nikoli ni bilo problemov, nasprotno, sodelavci v RCA so v nujnih primerih žrtvovali proste sobote ali celo nedelje, samo da so bili podatki pravočasno na potrebnem mestu. Tekočih problemov je seveda ved-

no dovolj, vendar jih sproti uspešno odpravljamo. Glede samih obdelav, ki jih RCA dela za potrebe TOZD Prodaja moram povedati, da tečejo že nekaj let (šesto leto) — poznano nam je, da so bile te obdelave prenesene na avtomatsko obdelavo podatkov prve in še danes po obsegu predstavljajo največji del obdelav — in so zato že dokaj vpeljane.

Seveda pa noben organizacijski sistem ni popoln in dokončen, ampak je potreben nenehnega spreminjanja, prilagajanja, dopolnjevanja. Tako je ravno sedaj v pripravi sklop organizacijskih sprememb, ki bodo vsekakor sam sistem obdelave, predvsem pa koriščenja podatkov, dvignile na kvaliteto višjo raven, predvsem pa naj bi bile s tem odpravljene nekatere dosedanje pomanjkljivosti sistema.

Obstoječe obdelave skoraj v celoti pokrivajo potrebe MPM in bo v bodoče treba težiti samo k njihovim nenehnim izboljšavam, vrzel pa se še vedno

čuti pri avtomatski obdelavi podatkov za potrebe izvozne službe in delno tudi grosistične prodaje.

Izvozna služba trenutno v direktnem kontaktu z RCA dela na prenosu ročnih evidenc in obdelav na strojno, kar pomeni ogromen prihranek časa, drugič pa tudi večjo preglednost dokumentacije. V bližnji prihodnosti nas čaka izvedba in obdelava obsežne ankete, s katero bomo izvedli analizo sortimentov za smučarsko in tekaško obutev, kar je bilo pred časom že izvedeno za lahko obutev.

Izvedba te ankete je bila brez računalnika nemogoča.

Tekoči problemi pa se pojavljajo, na primer, ob spremembah prometnega davka, ker nekatere republike nenehno spreminjajo prometni davek. Zato je potrebno v takem primeru izredno hitro reagirati in moram povedati, da nam pri tem v centru zelo pomagajo.

Imamo tudi probleme, ker se podatki ne pokrivajo s podatki v računovodstvu, in nova organizacija bo prav gotovo pripomogla k temu, da se bodo podatki pokrivali bolje.

Nejko PODOBNIK:

Kaj bi v bodoče še pričakovali od računalnika?

Jaka KAVČIČ:

Potrebe maloprodajne mreže že v celoti pokrivamo, neke »super« obdelave zaenkrat v TOZD Prodaja ni potrebno, ker se bo računalnik preusmeril tudi na drugo področje — to je knjigovodstvo, sistem ki pa obstaja v TOZD Prodaja, pa je potrebno nenehno dopolnjevat, izpeljali pa bi lahko nekatere manjše obdelave, na primer trenutno že teče nova obdelava za izvozno službo, itd.

Seveda ni bilo lahko prepričati ljudi, ker je zaenkrat veliko več dela, vse stvari je treba dvakrat evidentirati.

Kako bo teklen proces obdelave pri nas v nabavi ne bi podrobneje govoril, povedal bi le to, da smo se že navadili šifer pri poimenovanju materialov.

Na našem področju imamo obdelana skladišča reproma-

Zaključek:

Led smo torej prebili. Računalnik se je že uveljavil kot nujni spremljevalec našega dela in delovnih procesov, kot pomočnik pri naših odločitvah.

Napake in pomanjkljivosti, ki so plod neznanja ali nedoslednosti tako uporabnikov kakor izvajalcev, so vedno redkejšje.

Pred nami so v zvezi z vlogo računalnika še pomembne odločitve. Prav gotovo bi bilo zelo koristno, da bi bile zmogljivosti računalnika take, da bi omogočale tudi načrtovanje in spremljanje bolj zahtevnih procesov, ne le evidenc. Prav gotovo zato obstajajo možnosti. Seveda pa je najpomembnejša vloga nas samih, če bomo to želeli, predvsem pa, da se bomo skupaj z računalniškimi delavci v ta proces vključili.

Naša vizija je — v vsakem trenutku razpolagati z ustrezno informacijo za odločanje.

Kako ustvarjamo

Kako izboljšati kvaliteto izdelkov v plastiki

Da bi lahko predlagali spremembo obstoječe tehnologije, ki vpliva na nivo kvalitete izdelkov iz plastike, moramo najprej omeniti smer razvoja, ki jo zahteva tržišče.

Tržišče narekuje, da v proizvodnjo podplatov ne investiramo novih kapacitet, ampak da povečujemo in posodablamo proizvodnjo termoplastičnih izdelkov ter orodjarno.

Poglejmo podrobneje obstoječe tehnološke faze predelave plastike ter vpliv na kvaliteto izdelkov:

1. PU podplati:

Pri sprejemanju naročil in prodaji PU podplatov se je treba omejiti na izdelavo enostavnejših do srednjezahtevnih izdelkov. Izogibati se moramo večjim gladkim površinam, zelo visokim petam, zelo tankim in ravnim podplatom.

Vse to namreč samo po sebi pogojuje večji izmet, posebno zaradi naših zastarelih strojev.

Te faktorje moramo upoštevati tudi pri izdelavi modelov v podplatni modelirnici.

Vlivalne stroje bi bilo potrebno tudi boljše vzdrževati, kjer pa predstavljajo problem rezervni deli in pravočasne intervencije za popravila okvar.

Za konkretno izboljšanje kvalitete PU podplatov bomo naredili naslednje:

- namestitev avtomatičnega temperirnega sistema za cisterne

- povečanje še preostalih vrtljakov na kapaciteto 32 form. Povečanje vrtljaka št. 1. smo že naročili vzdrževalni službi.

- uvedba temperiranja form še na ostalih vrtljakihi

- namestitev odsešovalnega sistema za dimetilformamid in metilenklorid, kar je že na-

ročno vzdrževalni službi

- pri večjih serijah PU podplatov naj se uporabljajo galvanske forme, ki jih že proizvajamo pol leta

- za zmanjšanje izmeta je potrebno pazljivejšo nameščanje vložkov, temeljitejšo čiščenje form in brisanje ločilca ter upoštevanje tehnološkega časa, ki ne sme biti manjši od treh minut

- tudi boljše sodelovanje tehnologov, mojstrov in vlivalec pogojuje manjši izmet.

II. Termoplasti

Pri predelavi termoplastov za šale, manšete in druge sestavne dele smučarskih čevljev in peta je manj izmeta, ker je tehnologija manj zahtevna in stroji sodobnejši.

Razen tega izmet zmeljemo in ga ponovno uporabimo.

Da bi zagotovili stalno kvaliteto termoplastičnih izdelkov,

bomo realizirali temperiranje kopit, za kar smo se že dogovarjali z vzdrževalno službo.

III. Orodja

Za pravočasno in kvaliteto popravilo orodij bomo s potrditvijo novih delovnih opravil konkretno zadolžili orodjarja za obe izmeni.

To bo vplivalo na zmanjšanje zastojev v proizvodnji ter večjo kvaliteto izdelkov.

V tehnologiji orodjarne bomo čim prej osvojili postopke sodobne strojne obdelave in vlivanja lahkih kovin, tako da bo ročni orodjar samo montažer in finalist pri izdelavi orodij, kar bo povečalo kvaliteto in kapaciteto izdelave orodij.

Vse to je predvideno v osnovnem konceptu razvoja orodjarne — da bodo samostojnejši pri izdelovanju orodij.

Janez Fister
Jože Štucin

Kakovost je v znanju in zavesti vseh

Tako kratka beseda, pa vendar predstavlja tako obsežen in pomemben, za sedaj še slabo rešen problem v naši delovni organizaciji. Alpina je vedno imela priznano mesto na jugoslovanskem in drugih svetovnih tržiščih. Ta ugled bi na vsak način morali obdržati s svojo solidnostjo v dobavah, kar pomeni ponuditi izdelke po primernih cenah, dobaviti kvalitetne izdelke pravočasno.

Izgovarjamo se na vse mogoče, kot na primer: imamo preširok program, slabe materiale, majhne serije itd. To je le delno res. Kakovost same izdelave v poprečju večkrat zastoja pri večjih serijah, pri že preizkušeni tehnologiji. Kaj je vzrok?

Res je, da se v večini primerov srečujemo s slabšo kvaliteto materialov; vzrok je v slabo razviti spremljajoči industriji in posredno tudi zaradi uvoznih omejitev.

Naš proizvodni program je za naše zmogljivosti res širok. Trenutno sta si lahka in športna obutev približno enakovredni, tako da se posameznega programa čez noč ne da črtati.

Širok proizvodni program pa se manj upravičeno odraža na kvaliteto, kot pa na naših fiksnih stroških v delovni organizaciji.

Jasno je, da moramo bistvene vzroke za to iskati drugje. Najkrajši odgovor bi bil:

»Vsak naj naredi svoje!« Da pa bi to dosegli, je treba dvigniti moralo in čut odgovornosti vsakega člana kolektiva. Ker je bilo že toliko povedanega in napisanega o tem, bi morali vsekakor preiti na bolj učinkovito spodbujanje, ki je morda

težje izvedljivo, vendar sodim, da edino to lahko odločilno pripomore k izboljšanju naše kvalitete.

Naš samoupravni sporazum deluje bolj nespodbudno kot pa spodbudno. Zakaj?

Skorajda enako nagrajujemo delo ali nedelo v režiji, oziroma v neposredni proizvodnji delavce, ki delajo dobro ali slabo. Tudi presežki dela se delijo preveč približno, saj je delovna organizacija prevelika za tak način nagrajevanja. Mislim, da je treba posamezne TOZD znotraj reorganizirati na manjše zaključene enote, ki so tehnološka in življenska celica TOZD. V vsaki taki enoti je treba vzpostaviti mesečne obračune uspeha, ki

naj se ne odraža samo v količini proizvoda, ampak tudi v kvaliteti in izkoristku materiala ter nastalih fiksnih stroškov.

Vsak delavec v taki enoti mora biti mesečno seznanjen z uspehom ali neuspehom svoje enote in vzrokih za to. Verjetno ne bi dolgo trpela enota na račun posameznikov, ki bi svoje delo slabo opravljali (iz malomarnosti ali neznanja) — pa naj bo ta delavec za strojem, mojster, tehnolog ali referent in zaradi njega prejema nižje osebne dohodke, saj bi se gledali 8 ur dnevno iz oči v oči in res poznali vlogo posameznikov pri delu.

Danes je to povsem drugače. Delavec iz Žirov ne ve, kaj in kako dela njegov kolega na Colu ali Gorenji vasi in obratno. Rezultati se stekajo skupaj in od tam delijo »stimulativno« tako, da se nagradi tudi nedelo, škart izdelki pa se plačajo celo dvakrat.

Doseči je treba to, da se nagradi samo količina kvalitetno opravljenega dela ob upoštevanju vzporednih stroškov.

Da bi bil naš skupni uspeh boljši, je treba težiti za tem,

da vsako delovno opravilo opravlja tisti, ki je zato najbolj usposobljen, da bo dosegel kolikor mogoče veliko količino in kvaliteto, ne glede na to ali si je svoje znanje pridobil v šolskih klopih ali z življenjskimi izkušnjami ob delu, pa naj bo to v neposredni proizvodnji ali režiji. Titula, ki posameznika spremlja na papirju, še ni porok za uspešno in kvaliteto delo, če nima še ostalih prepotrebni znanj in delovnih navad.

Poleg vsega navedenega, pa se moramo zavedati tudi tega, da spodbujanje k odgovornosti in dvigu zavesti mora potekati od vrha navzdol.

To je dodatna naloga vodilnih in vodstvenih delavcev, če pa hočemo, da je ta vpliv učinkovit, morajo biti sami vzor pri svojem neposrednem delu in hkrati imeti pravi čut odgovornosti.

Le tako bodo ostali delavci, ki opravljajo najenostavnejše naloge, spoznali da je ta vodilni res naš član kolektiva, v procesu nepogrešljiv, da mora tudi to delo kvalitetno opraviti in da bo tudi sam neposredno v svoji delovni sredini zato bolj nagrajen.

Tone KLEMENČIČ

Kako ustvarjamo

V središču pozornosti – delavci Avtoprometa

Šoferji so povedali marsikaj zanimivega iz svojega življenja. Garaž seveda ni. Pred časom, ko je bilo tovarnjakov manj, je bilo garaž več. Šoferji trdijo, da bi lahko marsikaj preselili drugam in s tem omogočili šoferjem in avtomehanikom vsaj za nianso boljše pogoje.

Za junijsko številko glasila je uredništvo sklenilo, da podrobneje predstavimo delo in probleme avtoprometa.

Najprej smo jih povprašali, kakšni so delovni pogoji, v katerih šoferji delajo.

Opozorili so, da v delovni organizaciji nimamo ustreznih garaž za avtomobile. Prav tako tudi ni pralnice za avtomobile. Garaža pa predstavlja eno od osnov za dobro vožnjo. Večkrat se zgodi, da morajo šoferji na pot ponoči in pozimi pri nizki temperaturi tovarnjak, ki stoji pod vedrim nebom, ne bo vžgal. Včasih je bilo stanje z garažami veliko bolje, potem pa so jim vzeli kar 4 prostore. V treh prostorih, kjer so bili prej kombiji, imajo sedaj viličarje. Tudi v prostoru, kjer delajo avtomehaniki, ki že tako ni

ustrezen, je shranjeno marsikaj, kar dela več ali manj napoto (npr. stroj za teptanje snega).

Polde Filipič: »Mehanične delavnice praktično ni. Delati morajo na stalnem prepihu, večkrat pa tudi zunaj v najhujšem mrazu, če je delavnica zasedena. Obljubili so nam prostor za dve garaži in še poseben prostor za stroje, vendar iz tega ni nič. Lahko bi tudi opremo za civilno zaščito spravili v kakšen manjši prostor ali v barako, saj bi ta velik prostor v avtoprometu nujno potrebovali.«

Janez Miklavčič: »Saj ne potrebujemo kakšnih posebnih garaž, ampak vsaj streho.«

Polde Filipič: »Ob izdelavi srednjeročnega plana so tudi pri nas popisali stvari, ki jih rabimo. Imamo pa malo upanja, da bi se kaj izboljšalo. Plan za nabavo opreme prenašamo iz leta v leto. Zanimivo je, da je nabava te opreme že odobrena, nimamo pa prostora, kamor bi jo lahko dali, zato jo tudi kupiti ne moremo. V mehanični delavnici bi tako nujno rabili nekaj strojev.«

Ustavimo se še pri organizacijski shemi. Ali menite, da je prav, da spada avtopromet pod TOZD Obutev Žiri?

Milan Pipan: »Vsekakor ni prav, da spadamo pod TOZD Obutev. Bolje je bilo prej, ko smo bili pod nabavno službo, saj vozimo praktično samo za nabavno službo in za prodajo.«

Naši šoferji pravijo tudi, da jih že sama nabava avtomobilov in rezervnih delov zanje (s temi je sploh problem in jih dobivajo na vse mogoče načine)

veže bolj na nabavno službo. Z ostalimi delavci TOZD praktično nimajo nobenega stika. Sploh pa se jim ne zdi prav, ker jih vodstvo tozda še nikdar ni povprašalo o problemih in se praktično ne zanimajo in ne poznajo njihovega dela. Tudi sama sprememba v organizaciji je bila narejena povsem mimo njih, nihče se namreč o tem ni pogovoril z njimi.

Kaj pa na področju nagrajevanja? Ali ste zadovoljni z obstoječim načinom nagrajevanja?

Franc Mlinar: »Nagrajevanje za nas ni pravilno urejeno. Za 8 ur so nam postavili normo 320 prevoženih kilometrov. V to normo pa ni všteta niti malica, ampak bi morali voziti nepretrgoma 8 ur, če bi jo hoteli izpolniti.«

Tako pa se na eni vožnji ustavijo poprečno pri petih strankah. Šoferji nastopajo ob tem še v vlogi nabavnega in tudi nakladača. Čas, ki ga pri tem porabijo, pa sploh ni vračunan v normo oz. teh stvari se ne upošteva.

Lojze Čadež: »Poskrbeti moramo tudi za vse potrebne papirje. Včasih blaga tudi ne dobimo, zato pa v delovni organizaciji pogosto poslušamo očitke.« Na železniških postajah podpisujejo, rešujejo tovrstne liste in odgovarjajo za blago, kar še zdaleč ni njihovo delo.

Polde Filipič: »Normo bi v avtoprometu morali ukiniti. Niti ni upoštevana velika odgovornost, ki jo imajo naši šoferji.«

Razgovor v zvezi z nagrajevanjem bi lahko strnili takole: — norme v avtoprometu niso pravilno določene, oz. jih sploh ne bi smelo biti,

— odgovornost, težko delo, velike nevarnosti nesreč — vse to je premalo vrednoteno, — nimajo določenega delovnega časa. Večkrat je potrebno oditi na pot ponoči, vračajo pa se redko do 14. ure.

Lojze Čadež: »Prav bi bilo, da nam bi nekoliko prej povedali, kam pelješ naslednji dan. Tako pa nameravaš npr. popoldne kaj delati doma, potem pa v zadnjem trenutku izveš, da imaš vožnjo, ki bo trajala cel dan.«

Slavka Žakelj: Prav bi bilo, da nam bi sporočili vsaj do desete ure, kam bo potrebno peljati naslednji dan, tako pa za vožnje pogosto izvemo tik pred 14. uro.

Šoferski poklic je tak, da praktično ne moreš napredovati — vedno si šofer. Ali imajo starejši šoferji kakšne ugodnosti?

Polde Filipič: »Nikakršnih ugodnosti ni. Prav pa bi bilo, da bi fantom večkrat dali kakšno priznanja. Od tega bi nedvomno največ koristi imela Alpina.«

Janez Miklavčič: »Tako pa je sedaj vseeno, ali prevoziš 10.000 ali pa 300.000 kilometrov, na vse gledajo povsem enako.«

Precej vozite v tujini, kjer se srečujete z mnogimi problemi. Kako se znajdete v takšnih situacijah?

Lojze Čadež: »Na vožnji, še posebej pa to velja na tujem, smo prepuščeni samim sebi. Če pride do okvare vozila, jo moraš sam odpraviti. No, z orodjem za popravilo smo še kar dobro opremljeni, seveda pa je to odvisno od vsakega posameznika. Vsak voznik se lahko opremi z orodjem, pomembno pa je tudi, da ga zna uporabljati.«

Milan Pipan: »Težave nastopajo večkrat tudi na carinah. Zgodi se npr., da po tri dni čakamo, če je kakšna napaka v carinskem zaključku. Zelo naporno je, saj moramo najprej prevoziti več sto kilometrov, nato nakladati material na tovarnjake in to pri večjih dobaviteljih, nazadnje pa še sami urejemo stvari na carini.«

Franc Mlinar: »Ljudje mogoče res mislijo, kako lepo je, ker vidimo toliko sveta, toda vsak (Nadaljevanje na 15. strani)

Slavka Žakelj — administratorka v avtoprometu

Vodja avtoprometa — Polde Filipič

Kako ustvarjamo

Avtomehanikom predvsem manjka prostora. Še tistega, ki ga imajo ogroža različna ropotija drugih koristnikov

gleda le na to, kako bo čim prej opravil nalogo in se vrnil domov, ne pa da bi si ogledoval mesta.

Lojze Čadež: »V 25. letih, odkar vozim, si praktično nisem dobro ogledal nobenega mesta. Predvsem pa si vsak starejši šofer želi čim prej prispeti domov. Sedaj pa imamo sploh še probleme z omejitvami.«

Martin Trček: »Po stažu sem najmlajši med šoferji. Voziti me je veselilo že dolgo. Vso stvar pa sem si predstavljal lepše, kot je v resnici. Po svetu sploh ne vozimo zato, da bi ga opazovali. Še tako nam pravijo, da predolgo hodimo.«

Stalno ste za volanom. Verjetno to vpliva tudi na vaše zdravje?

Povedali so nam, da že marsikoga od njih mučijo bolečine v hrbtenici, tipična bolezen šoferjev. Problem pa predstavlja tudi neredna prehrana in zato nevarnost ran na želodcu.

Stalno morajo nekam hiteti, za hrano je malo časa. Kadar

se vrnejo z vožnje do 14. ure, dobijo za malico 45 din, kar je odločno premalo.

Rajko Vehar: »Zaradi slabšega zdravja že osem let vozim samo na lokalnih progah. Lokalnih voženj je že toliko, da bo nujno potrebno zanje določiti še enega šoferja.«

Res delam samo do 14. ure, toda vožnja od skladišča do skladišča je tudi naporna in nevarna za zdravje. Iz toplega tovornjaka na mraz, pomagaš naložiti, nato spet v tovornjak. Sploh pa imamo zaradi teh majhnih skladišč po kraju velike stroške in večkrat se celo zgodi, da skladiščnik ne ve točno, kje lahko dobi nek material — spravili so ga pač tja, kjer je bil prostor.

Zanima me pa tudi, zakaj šoferji ne dobimo čevljev, saj jih na takih vožnjah lahko kar precej uničijo.

Ko smo že pri opremi, naj še omenimo, da šoferji računajo, da bodo jeseni dobili bunde za na vožnjo, nove kombinezone pa naj bi jim po novem dajali šele na kakšnih 18 mesecev.

Oddelek avtoprometa ima svojega delegata v delavskem svetu, ki je hkrati tudi vodja njihove samoupravne delovne skupine.

Janez Miklavčič: Vedno vprašujem sodelavce, kaj je narobe in njihova stališča bom stalno prenašal na delavski svet.

Mehanika v avtoprometu sta nam o svojem delu povedala naslednje: Popravimo pač vse okvare, ki jih je možno odpraviti. Šoferji imajo primeren odnos do avtomobilov in tudi sproti povedo za okvare. Vedno se seveda mudi odpravljati napake. Velik problem pa predstavljajo neustrezni prostori.

Polde Filipič: »Mehaniki v avtoprometu imajo prenizko grupo, če jih primerjamo z mehaniki v vzdrževalni službi. Sedaj teče postopek za izboljšanje grupe za delovno opravilo »mehanik II«, a vse se odvija nekam prepočasi.«

NEKAJ PODATKOV O VTOPROMETU

V oddelku avtoprometa imajo trenutno 17 vozil, od tega 8 tovornih, 5 kombijev in 4 osebni avtomobili.

V letu 1979 so skupaj prevozili 738.890 kilometrov.

Poraba goriva:
721.076 litrov nafte
17.814 litrov bencina

Prepeljali so 13.678 ton materiala z domačimi vozili in 4.776 ton materiala s tujiimi vozili, to je približno 25 % od vsega prevoženega materiala. Tuja vozila so lani opravila za Alpino 796 voženj.

O njenem delu smo povprašali tudi **Slavko Žakelj**, administratorko v avtoprometu: »S svojim delom sem kar zado-

Mnogi od vas imate družine, imate svoje avtomobile. Ali vam vožnja z družino ob koncu tedna sploh še lahko pomeni rekreacijo?

Janez Jereb: »Spet si delavec, a sedaj za družino. Zaradi sebe se ne bi nihče vozil konec tedna.«

Janez Miklavčič: »Za šoferje vožnja s svojim avtomobilom ob nedeljah ne predstavlja rekreacije. Žene in otroci pa si vežnje želijo in čeprav bi mi raje nekoliko poležali doma, je tudi njim treba ustreči.«

Franc Mlinar: »Svoje avtomobile rabimo predvsem med dopustom, da gremo za več dni iz Zirov. Sploh je bolje, če te med dopustom ni doma, saj drugače te večkrat pridejo iskat za kakšno vožnjo.«

Vsi šoferji so tudi člani Združenja šoferjev in avtomehanikov.

voljna. Kadar ima vodja avtoprometa kakšno vožnjo, pade vse delo name. Žal pa name pozabijo pri nagrajevanju. Menim, da je delo v avtoprometu odgovornejše, kot pa npr. delo kakšne druge administratorke, vendar pa se njim grupe višajo, tu pa ostaja vse nespremenjeno.«

Razgovor so pripravili:
Njeko Podobnik
Mišo Čeplak
foto: Brigita Grošelj

Pred odhodom na pot še zadnje preverjanje

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Tudi v gore pripravljeni

Poletje je pred nami in mnogi se bodo odločili, da vsaj nekaj dni prežive v našem gorskem svetu. Hoja v gore pa skriva mnoge nevarnosti, zato se je pred odhodom v gore potrebno dobro pripraviti. Prav zato vam posredujemo prispevek, ki govori o tem, kako se moramo pripraviti na visokogorske nevšečnosti. Prispevek povzemamo po reviji Moj mali svet.

Tako kot na vsako opravilo, se moramo tudi na obiske gora primerno pripraviti, si pridobiti dovolj moči in vzdržljivosti. Le tako bodo pohodi v gore prijetni, brez pretirane utrujenosti in drugih nevšečnosti. In kako si lahko v našem vsakdanjem okolju pridobivamo moč za obiske visokogorskih gora? Hoja v planine, ali kot je radi pravimo »tura«, je pravzaprav nenehno dviganje naše lastne teže in še teže prtljage na določeno višino. To težaško delo opravijo v glavnem noge, zato pri svojih opravilih posvetimo prav nogam največjo pozornost, čeprav moramo utrajevati celotno telo.

ZA ZAČETEK SPREHODI

Začnemo s krajšimi in daljšimi sprehodi najprej po ravnem

in nato po valovitem terenu, če le morete po poljskih in gozdnih poteh. Po nekaj takih sprehodih, na katerih lahko kdaj pa kdaj nekoliko hitreje stopimo ali del poti tudi počasi pretečemo, se lahko podamo v bolj strma pobočja. Hoja v taka sorazmerno strma pobočja naj bo enakomerna, raje nekoliko zadržana kot prehitra. Od začetka se na vsakih 20 do 30 minut take hoje za 5 minut ustavimo, kasneje pa lahko pridemo brez odmora tudi po uro ali uro in pol. Pri taki hoji uporabljamo primerno palico, lahko tudi močnejšo smučarsko ali celo dve palici, če želimo hkrati z nogami krepiti tudi roke in druge mišice. Hitro dihanje in primerno znojenje sta pri tem normalna in celo nujna. Tudi hoja navzdol naj bo športna, lahkotna, živahna in brez daljših prekinitev ali odmorov.

Celotna vadba za hojo v planine naj traja od ene in pol do dveh in pol ur, vmes pa se moramo vsaj enkrat ali dvakrat okrepčati, najbolje z brezalkoholno pijačo, viterginom ali maratonikom. Seveda pa ne živimo vsi v krajih, kjer so v bližini primerna pobočja za prej

opisano vadbo, ampak imamo na voljo le kakšno manjšo vzpetino, ki je dolga samo nekaj sto metrov. Tudi tak teren je primeren, saj pravimo, da je zrno do zrna pogača in kamen do kamna hiša. To v našem primeru pomeni, da, če deseterkrat prehodimo pobočje, ki je dolgo npr. 300 m z višinsko razliko 50 m, smo prehodili 3000 m poti in pri tem premagali 500 m višinske razlike. Če pa živimo v ravnini, kjer resnično ni bregov in klancev, lahko utrjujemo svoje telo in ga pripravljamo na premagovanje višin z različnimi vajami.

VAJE NAJ TRAJAJO NEKAJ MINUT

Hojo in tek smo že omenili, poznamo pa še vrsto počepov, preskokov brez in z bremenom, igre z žogo, kolesarjenje, smučanje, smučarski tek. Vse to krepi telo, predvsem pa se moramo krepiti s počepi in poskoki, najprej brez in potem tudi z bremenom (vreče peska, težne uteži, ročke). Prav te vaje so namreč za jačanje naših mišic in skočnega ter kolenskega sklepa nujno potrebne. Te vaje moramo izvajati v serijah, na primer po 20 ali 30 poskokov z bremenom od 15 do 25 kg teže, po 100 do 300 počepov z 2 do 3 minutnimi odmori. Tudi počepi na eni nogi so zelo koristni, čeprav jih moramo v začetku delati z oporo. Odlična vaja je tudi, da nosimo na ramenih otroka ali tovariša, stopanje ali sestopanje na stol ali skakač tek prek treh stopnic itd.

Pred pričetkom vadbe, kjer izvajamo take sicer dokaj naporene vaje, se moramo z 10 do 15 minutnim lahkotnim tekom dobro »ogreti«, opraviti razgibalne vaje in jih ponoviti tudi po opravljenih napornih vajah, kjer se mišice nekoliko skrajšajo. Vadba, pa naj bo sestavljena iz teka, hoje, hoje v breg ali pa iz prej opisanih vaj in v začetku lahkotna in krajša. Nato pa jo stopnjujemo tako po dolžini trajanja kot po intenzivnosti in skrajševanju vmesnih odmorov. Tako naporna vadba naj ne traja več kot eno in pol do največ 2 uri.

PRIMERNO SE OBLECIMO

Pri taki vadbi uporabljamo običajno športna oblačila, trenirke ali tekaški dres, planinske pumparice. Če je le mogoče, oblečemo bombažno perilo brez sintetičnih vrhnjih oblačil, razen v izjemno hladnem ali deževnem vremenu, pokrijemo pa se z volneno ali bombažno kapo. Obuvalo naj bo

športno, lažje, v suhem vremenu so najboljši usnjeni copati, v mokrem pa nižji gumijasti škornji ali pravi planinski čevlji.

Seveda je odveč poudarjati, da so za vse tiste, ki se pripravljajo za obisk gora, zelo priporočljive razne trimske prireditve, vključno s Pohodom po poteh spominov in tovarištva.

ŠE BESEDA, DVE O PREHRANI

Hrano moramo zaužiti najmanj eno in pol do 2 uri pred vadbo in sicer ne v preobilnih količinah, sicer povzroča slabo počutje in težave pri sami vadbi. Lahko pa se povesi tudi želodec. Hrana naj bo lahko prebavljiva, ne preveč začinjena, da ne bomo žejni. Tudi okrepčila med vadbo (če traja več kot eno in pol ure) naj bodo v glavnem tekoča (čaj, limonada, oranžada), mlačna in ne preobilna. Po končani vadbi se klju izdatni žeji ne smemo napiti katerekoli pijače, predvsem pa ne žganih, četudi bi bilo to samo pivo! Pijačo in jedatjo zaužijemo počasi v obrok, da ne bi naenkrat preveč obremenili že tako utrujenega srca.

Ekonomski izrazi

Finančno knjigovodstvo opravi vknjižbe vseh sprememb v vrednosti. Materialno knjigovodstvo vodi analitično evidenco za vsako vrsto materiala posebej. Evidentira vrednost in količino. Skladiščno knjigovodstvo evidentira samo količinsko.

Menjava dela — način pridobivanja prihodka v družbenih dejavnostih in tudi v dejavnostih s področja materialne proizvodnje, ki zadovoljujejo širše družbene interese. Po tem načinu pridobivajo dohodek delavci v delovnih skupnostih bank, v zavarovalstvu in delavci delovnih skupnosti, ki opravljajo delo za družbenopolitične skupnosti.

Dohodek s svobodno menjavo dela se pridobiva neposredno na osnovi storitvene cene ali prek samoupravne interesne skupnosti. Osnovo za pridobivanje daje program dela. Delež je torej odvisen od tega, koliko temeljne organizacije prispevajo s svojim delom k celotnemu družbenemu delu.

Previdnost je v planinah nujna

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Četrtni množični pohod na Blegoš

Preko 500 planincev, članov zveze borcev in članov drugih organizacij se je v mesecu maju že četrtnič udeležilo množičnega pohoda na Blegoš, ki je bil rekorden po številu udeležencev. Pohod organizira vsako leto planinsko društvo Sovodenj ob podpori vseh planinskih društev Poljanske doline.

Ob pestrem kulturnem programu s pevci in recitatorji je spregovoril tudi Zdravko Krvin, sekretar medobčinskega komiteja ZK za Gorenjsko. Poudaril je pomen takšne množične rekreacije za ohranjanje kondicije in usposobljenosti za splošni ljudski odpor. Pripravljene smo čuvati te naše svobodne planine, ki jih ne bomo na noben način prepustili tujcem. Svečano smo se tudi poklonili spominu našega pokojnega predsednika in voditelja tovariša Tita. Lep sončen in topel dan, ki je v potokih topil preostali sneg, je tudi drugače prispeval k prazničnemu in svečanemu vzdušju vseh planincev. Nekateri so se v zavetnih legah tudi izpostavljali pripekajočemu soncu.

91 planincev, ki jih je v Poljanah »izkrcal« redni avtobus,

je eno uro in pol čakalo na neodgovornega voznika Alpe-tourovega avtobusa, ki nas bi moral peljati naprej v Javorje, vendar ni počakal na naš prenatrpani avtobus, ki je imel nekaj zamude. Tako so bili mnogi planinci nejevoljni in dajali pikre pripombe na samo organizacijo. Precej planincev pa se je poslužilo svojih prevoznih sredstev, tako da lahko rečemo, da je bilo na Blegoš skoraj 200 žirovcev.

Na Blegoš smo se srečevali s skupinami planincev iz Ljubljane, Škofje Loke, iz vse Poljanske in Selške doline, Cerkna in drugod.

Mnogi so na tem četrtem pohodu prejeli poleg bronaste spominske značke tudi že srebrno značko za četrtni pohod.

Ivan REVEN

Odprta stalna galerija

Stara šola, ki si počasi nadeva ime MUZEJ, je poleg dosedanjih zbirk ponudila tudi primeren prostor likovnim ustvarjalcem-rojakom. Obokan strop, opečna tla, troje oken z desne strani dajo prostoru strog in hladen videz, vendar pa je zelo prijazen sedaj, ko je obogaten s podobami, ki so jih ustvarili domačini, zato ga sedaj upravičeno lahko imenujemo galerija.

Sprva, ko je bil omenjeni prostor obnovljen, so se v njem zvrstile razstave, ki jih je prirejala tovarna Alpina ob proslavljanju 30-letnice obstoja. Prvotni namen pa je bil, da bi se manjše razstave, ki bi bile v Škofji Loki prena-

šale tudi v Žiri in jih približale občanom. Kmalu pa se je pokazalo, da je vsaka razstava, ki je v Škofji Loki prevelika za omenjeni prostor v Žireh, ali pa bi morala biti okrnjena, kar pa je spet precej narobe. Tak je bil primer razstave

rojaka Franja Kopača. Galerija je bila premajhna, mala dvorana v združenem domu večja, a še vseeno premajhna za vsa pripravljena dela, ki so bila kasneje pokazana na gradu v Škofji Loki.

Da bi galerija ne ostajala prazna, smo se odločili, da jo zapolnimo z deli domačih ustvarjalcev. Tako bi z ogledom drugih zbirk obiskovalce opozorili na naše rojake-umetnike. Na ovire smo naleteli že takoj pri zamisli in odločitvi, kateri slikarji naj bodo zastopani s svojimi deli, da ne bomo poslušali očitkov, da smo »znosili skupaj vso malarijo«, še večjo zapreko pa so predstavljala denarna sredstva. Odkup vseh del bi izčrpal še tisto malo denarja, kar si ga z muko pridobimo in zamisel bi se zavlekla gotovo še za kako leto.

Slovenski rek je potrdil resnico, da pogumnemu pomaga sreča. Izbiro smo zaupali

strokovnjaku, izbrane slikarje pa seznanili z našim namenom in željo. Prvi slikar, ki smo ga povprašali, je dejal da sliko podari Muzejskemu društvu, če bodo pa drugi svoje delo računali, se tudi on ne odreče honorarju. Beseda je dobila povsod lep sprejem in vsi živeči slikarji, ki so s svojimi deli zastopani v galeriji, so slike podarili, umrla akademska slikarja pa sta zastopana z deloma z varstvom. Hvaležni smo vsem, ki so nam pomagali in omogočili, da smo v nedeljo, 25. maja galerijo slovesno odprli. Ta dogodek je sovpadal tudi s praznovanjem 10-letnice ustanovitve Muzejskega društva v Žireh.

Pričakujemo, da se bo galerija še dopolnjevala z deli mlajših ustvarjalcev, ki že delujejo na naših tleh in si nabirajo izkušnje, ubirajo in iščejo nova pota v izraznih hotenjih.

Alfonz ZAJEC

Ob 10-letnici Muzejskega društva govori Alfonz Zajec

Nogometaši Alpine klonili v zadnjem kolu

Konec maja se je končalo tekmovalno v rekreativni medobčinski nogometni ligi za člane in pionirje. Nogometna ekipa Alpine je skozi vse tekmovalne igrala odlično in vodila v svoji skupini. Le v zadnji tekmi je bila poražena v gosteh od ekipe Tržiča, končnega zmagovalca, z 2:1. S tem smo končali tekmovalno na drugem mestu s točko zaostanka za zmagovalcem, vendar z najboljšo gol razliko. S porazom v zadnjem kolu smo izgubili tudi možnost igranja v finalni tekmi za medobčinskega gorenjskega prvaka z ekipo Lesc, ki je zmagala v A skupini.

Člani kluba so si zadali več nalog. Urediti nameravajo pokrit prostor ob igrišču za re-

zervne igralce in vodstva klubov, izboljšati travno rušo na igrišču, popraviti in prepleškati gole, ponovno postaviti ograjo ob igrišču in druga manjša dela. Ob tem pa se ne bo pozabilo na trening in igro.

Jeseni pa bo zaigrala v Žireh prva nogometna selekcija pod vodstvom NK Alpine. Kadetska selekcija bo igrala na ravni Gorenjske. Dosedaj so igralci Alpine le sodelovali v selekcijah drugih klubov. Eden od faktorjev, ki je omogočil, da bo selekcija igrala v Žireh, je tudi, da bo klub dobil ustrezen prostor v prenovljenem Partizanu — to je tuš in slačilnico za gostujoče igralce, kar je pogoj za klub, ki želi biti nosilec selekcije.

Franci MLINAR

V glasilu delovne organizacije Trimo Trebnje smo prebrali: S 1. aprilom je odšel iz naše delovne organizacije tovariš Stane Velikonja, ki je v kovinski industriji v Trebnjem delal od njenih začetnih korakov.

Njegov ugled je tako velik, da ni potreboval nikakršne trde »fasade strogosti«. Njegove besede, ki jih mu ni bilo treba ne poudarjati, ne ponavljati, so bile tudi uresničene.

Toliko so v svojem glasilu zapisali delavci Trima.

Prav gotovo so ga sodelavci v sedemnajstih letih skupnega dela spoznali...

Nekaj je človeku prirojenega, drugo je odvisno od njegove življenjske poti. In prav Stanetova je bila sicer premočrtna, vendar postopna.

Kot 15-letnik se je leta 1951 vpisal na Industrijsko šolo v Litostroju, kjer se je izučil za strojnega ključavničarja. Takoj po tem se je v Litostroju tudi zaposlil in obiskoval Tehniško srednjo šolo strojne smeri — ob delu seveda. V Litostroju je najprej delal v proizvodnji, kasneje kot tehnolog varilstva, nekaj let pa je bil tudi obratovodja obrata. Leta 1965 pa je odšel v Trebnje, v delovno organizacijo, iz katere je kasneje nastal Trimo. Tu je bil tehnični vodja, pomočnik direktorja, z zadolžitvami na tehničnem in komercialnem področju.

Ob tem pa je bil zelo družbeno aktiven, med drugim v svetu za gospodarstvo v občinski skupščini, v ZRVS, v Avtomoto društvu, Ljudski tehniki, itd. Več ali manj

je povsod opravljal predsedniške ali druge vidnejše funkcije.

»No, moram reči, da so mi litostrojske izkušnje zelo pomagale, tudi stroka, ki smo jo tu razvijali, je bila sorodna z mojo strokovno usmeritvijo, čeprav je bila specializacija manjša. Predvsem sem ugotovil, da poleg strojniških in drugih strokovnih znanj potrebujem vednost s področja gospodarjenja in organizacije. Zato sem se vpisal na višjo šolo za organizacijo dela, kjer sem končal prvo stopnjo leta 1967. Kasneje sem s študijem nadaljeval še na drugi stopnji in diplomiral leta 1978.«

Torej, ob tako široki strokovni angažiranosti in družbenem delovanju je ves čas študiral ob delu.

V novi delovni organizaciji, to je Agrostroju, je sedaj dva meseca kot direktor tozda kmetijska mehanizacija.

»Tu delamo predvsem namakalne sisteme in pripravljamo razvoj plastenikov za grede in njive. Perspektive so zanimive in dela očitno ne bo zmanjkalo, posebno če se bo uveljavil »zeleni plan«. Sicer pa sem se preselil v Ljubljano iz drugih razlogov. Vožnja leta in leta je neprijetna, tukaj pa stanujem blizu. Tudi za otroke je ugodnejše, posebno v času študija.«

V tem vrtincu dogajanja pa je našel čas in gradi hišo v odmaknjem Pečniku. Tako je v Žireh praktično vsak teden in so mu razmere tu precej poznane. Povedal je med drugim: »Vesel sem razvoja vseh, zlasti pa tistih delovnih organizacij, s katerimi sem sedaj sodeloval, to je Etikete, Kladivarja in Poliksa. Upam, da bo še naprej tako, ob tem pa naj ne bi bile pozabljene druge potrebe.«

Tekst: Nežko Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

Od tu in tam

Od tu in tam

Revija pevskih zborov

V soboto, 31. maja se je v kinodvorani na Češnjici v Železnikih zbralo preko 300 pevk in pevcev iz škojloške občine.

Na reviji je sodelovalo devet zborov iz različnih krajev občine, med katerimi so trije sodelovali prvič.

Iz Žirov so se srečanja udeležili trije zbori in sicer Moški pevski zbor podjetij Žiri, ki ga neutrudno vodi zborovodja Anton Jobst ter Moški pevski zbor Alpina pod vodstvom Slobodana Poljanška.

S svojim prvim nastopom pa je na reviji sodeloval tudi Ženski pevski zbor DPD Svoboda Žiri pod vodstvom Slobodana Poljanška, ki je bil ustanovljen šele pred dobrima dvema mesecima. Prav zaradi tega so označili nastop ženskega zbora kot presenečenje večera, kajti uspešen nastop je že pokazal hiter in kakovosten napredek.

Z izrednim delovnim zamahom je zbor dokazal, da bo uspešno opravljal svoje poslanstvo in v Žireh si lahko obe-tamo še veliko lepih nastopov.

Na reviji so sodelovali še: Mešani pevski zbor Iskra, ki je prav tako na reviji nastopil prvič, Mešani pevski zbor Lubnik, Moški pevski zbor KUD Ivan Cankar Sv. Duh-Virmaše, ki deluje že 40 let.

Z narodno pesmijo se je predstavil tudi moški pevski zbor KUD Janko Krmelj iz Reteč in Moški zbor društva upokojencev iz Škofje Loke.

Ljubitelji zborovske glasbe pa je posebej navdušil privlačen nastop komornega pevskega zbora Loka, ki bo prihodnje leto praznoval desetletnico uspešnega delovanja.

Letošnja škojloška občinska revija pevskih zborov je torej potrdila veliko priljubljenost zborovskega petja ter kvaliteten napredek pri mnogih zborih, zato v vseh krajih naše občine lahko upamo, da homo slišali še mnogo dobrega petja.

13. julij

— dan šoferjev in avtomehanikov

Vsak praznik, ki ga praznujemo, nas spominja na nekaj, kar je tako pomembno, da se spomin nanj ohrani in prenaša na poznejše rodove. V SR Sloveniji praznujemo NAŠ DAN v spomin na slavne dni iz NOV, ko so 13. julija 1943 leta partizanske enote uničile utrjeno postojanko Žužemberk. Tega dne je prvič v Sloveniji sodelovala skromna motorizirana enota in pripomogla k osvoboditvi tega strateško pomembnega kraja. Nosilec akcije je bila Šerčerjeva brigada v sodelovanju v zaščiti Gubčeve, Cankarjeve in Tomšičeve brigade.

Za praznik, 13. julij, čestitamo vsem svojim članom in njihovim svojcem ter sodelavcem z željo, da bi prijetno praznovali naš praznik.

Izvršni odbor ZŠAM Žiri

Vadba na TRIM stezi

Vabim vse, ki bi radi ohranili ali pridobili zdravje, izgubili nekaj odvečnih kilogramov, se naužili svežega zraka in se sprostiti, da se udeležite vadbe na TRIM stezi in sicer po naslednjem urniku:

Ponedeljek in petek — ženske ob 18.00

Torek — četrtek — moški ob 18.00

Sreda — mešano — družinska vadba ob 18.00

Naj opozorim, da je vadba namenjena upokojencem in delavcem, srednješolci in ostali izpodo 20 let pa naj si razvedrilo poiščejo v žirovskih klubih.

Milena PADOVAC

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Tisoči nastop pihalnega orkestra Alpine Žiri

V počastitev Dneva mladosti je pihalni orkester Alpine v soboto, 24. maja v telovadnici osnovne šole Žiri priredil jubilejni tisoči nastop. Skupaj s pihalnim orkestrom iz Tržiča smo izvedli pester in kvaliteten glasbeni program. Jože Logar iz Ljubljane pa je poskrbel za lepo vezno besedo.

Ni slučaj, da je bil prvi nastop pihalnega orkestra vezan na otvoritev tovarne športnih čevljev v avgustu 1948. leta. Potem pa se je zvrstilo še mnogo nastopov, tako da prav natančnega števila niti ne moremo vedeti. Vseeno pa po obstoječih zapiskih ta nastop pomeni tisočega. S samim nastopom smo tudi počastili spomin na našega ljubljenelega in legendarnega vodjo tovariša Tita, ki nas je vodil v najbolj viharjih obdobjih naše zgodovine, v epohalni borbi naše socialistične revolucije in preobrazbe naše domovine. V program smo vključili epopejo »Pesmi borbe in dela«, tržiški orkester pa je v ta namen izvajal »Sutjesko«, ki opeva najbolj krvavo obdobje naše revolucije.

Ni bilo večje prireditve, proslave, parade, pogreba, raznih otvoritev ali štafete ob Dnevu mladosti, kjer godba ne bi sodelovala. Nastopali smo v kraju in izven njega, igrali pa smo tudi pri naših zamejskih Slovencih v Italiji, v Madrisiu v Furlaniji in v

gosteh na Slovaškem. Mnogo požrtvovanja, samoodpovedi in discipline je treba za obstoj take godbe. Tudi na mnoge izgubljene ure je treba pozabiti pri tem. Naveličanci in slabiči ne obstanejo, ali pa niso kos trenutnim duševnim krizam. Tako smo ravno pri tem tisočem nastopu imeli primer, da je med nastopom godbenik vrnil uniformo, namesto da bi igral na koncertu, zašel je namreč ravno v to duševno krizo. Tako je v vrstah godbe nastopalo že najmanj 500 godbenikov.

Začetki godbe v Žireh segajo že v prva leta tega stoletja, ko so žirovski gasilci pričeli z igranjem na fanfare — to je bila sestava šestih fanfaristov za paradne korake. Pozneje so imeli takšne fanfare tudi »sokolci« in »orli«. Kasneje so gasilci fanfariste opremili še z drugimi instrumenti. Tako imamo podatek, da je imelo gasilsko društvo Žiri gasilski voz za prevoz trinajstih godbenikov, ki so se po letu 1910 prevažali tudi na gasilске prireditve izven našega kraja.

Drugače pa se je takratno število godbenikov gibalo okrog 16. Ob menjavi glasbenih vodij se to število po prvi svetovni vojni ni povečalo. Za tiste čase je bila tudi kvaliteta zadovoljiva. Med drugo svetovno vojno jim je tovarna glasbil v Nemčiji obnovila instrumente, ki pa jih je 31.

divizija mobilizirala za svojo novoustanovljeno godbo in po vojni nam je uspelo na začetku dobiti nazaj le dva instrumenta.

Leta 1947 je tedanji direktor tovarne Vinko Govekar dal predsedniku sindikata Juliju Glihi nalogo, naj kot godbenik 31. divizije organizira pod okriljem sindikata godbo. Le-ta je najprej poizkušal s starimi godbeniki iz prejšnje gasilске godbe, ki so bili večinoma člani našega delovnega kolektiva. Ti pa so bili nejevoljni zaradi izgube instrumentov in niso bili pripravljeni sodelovati, bili pa so že tudi starejši. Tako je moral Gliha začeti čisto znova z mladimi fanti. Nad Zajcovo delavnico, kjer je bila zasilna učilnica, se nas je zbralo 64 mladih fantov, željnih glasbe. Tovariš Jobst nas je tam poučeval teorijo glasbe in notnih znakov. Seveda se je to število zmanjševalo, ker je marsikdo mislil, da se bo z lahkoto naučil igranja na instrument. Medtem pa je Gliha s pomočjo idrijskega kapelnika Jožeta Klemenčiča, ki je bil kasneje tudi naš prvi kapelnik in praktični učitelj, iskal rabljene instrumente. Dva skrita instrumenta 31. divizije sta našla nekje na Cerkljanskem, ostale pa vsepovsod tja do Reke. Toda kljub temu ni bilo za vse bodoče godbenike dovolj instrumentov. Pri poučevanju teorije so priskočili na pomoč godbeniki iz Idrije pa tudi Gliha je poučeval klarinetiste. Klemenčič pa je preskrbel note, primerne za začetnike. Že po enem letu je Klemenčič toliko usposobil mlade fante, da so lahko avgusta 1948 igrali pri otvoritvi tovarne športnih čevljev Žiri. To je bil tudi prvi nastop mlade godbe. Od teh nastopajočih je danes aktiven godbenik le še Kajetan Novak. Godba je le z vztrajnimi vajami in potrpežljivostjo počasi napredovala. Še vedno

so morali iskati instrumente, ki jih je bilo premalo za celo godbo. Imeli so instrumente s staro dunajsko uglasitvijo, ki jih je bilo treba predelati na normalno uglasitev, kar pa je bila le zasilna rešitev, ker je še vedno obstajala tonska razlika. Šele mnogo let kasneje je Alpini uspelo zbrati sredstva za nove češke instrumente, ki so bili enake uglasitve.

Za Klemenčičem so se zvrstili drugi kapelniki: Tušar, Jobst, Črnigoj in zopet Jobst, dokler ni godbo pred štinitajstimi leti prevzel Drago Kanduč iz Idrije, ki nas še danes vodi in e z nami dosegel takšno kvaliteto, kot o imamo sedaj.

Obstoj pihalnega orkestra je odvisen predvsem od tovarne čevljev Alpina, po kateri je godba prevzela tudi svoje ime. Kolektiv tovarne godbo materialno in moralno podpira, za kar se mu moramo zahvaliti, ker s tem ves kolektiv prispeva k razvoju žirovske kulture in dejavnosti godbe. Posebno pa moram poudariti, da na kvaliteto in samo organizacijo godbe močno vpliva redno obiskovanje vaj. Na to vpliva tudi dejstvo, da v Alpini delavcem omogočajo obiskovanje vaj, čeudi delajo v popoldanski izmeni. Za ilustracijo lahko samo navedem, da je ob lanskolenih izrednih razmerah v delovni organizaciji kvaliteta godbe precej padla, ker popoldanska izmena ni mogla obiskovati vaj. Ne nazadnje pa s svojimi godbenimi oblekami z napisom Alpina predstavljamo Alpino povsod, kjer nastopamo.

Pihalni orkester Alpina je edina kulturna skupina, ki deluje v Žireh brez prekinitve že polnih 33 let. Nobene večje prireditve v kraju ali izven njega ni brez godbe. Sodeluje pa tudi na vseh revijah, ne samo na Gorenjskem, ampak tudi drugod.

Ne moremo pa mimo dejstva, da nam manjka mladih kadrov. Poprečna starost godbenikov je že malo visoka za kvalitetnejše izvajanje. Posebno se to odraža pri zahtevnejših in novejših skladbah. Le mladi godbeniki lahko vnesejo nov elan in svežino.

Vsak, ki bi se želel vključiti v godbo, dobi pojasnilo pri vodji godbe ali glasbene šole. Glasbeno podlago, ki jo pri tem dobi, lahko koristno uporabi tudi za igranje na druga glasbila.

Ivan REVEN

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Proslava Dneva mladosti v Žireh

Dan mladosti — rojstni dan tovariša TITA — praznik vseh mladih. Letos je bilo prvič, da smo praznovali praznik brez slavljenca, zato pa bi moralo biti praznovanje še toliko bolj doživeto, da bi pokazali in dokazali, da smo imeli radi TITA in bomo vedno bolj cenili pridobitve, ki jih uživamo in do katerih smo prišli največ po njegovih zaslugah. Mislim, da se ob tem vsako

Prejšnja leta smo lahko z veseljem in z nasmejanimi obrazi gledali na svet, ki nas je obdajal, kajti z nami, mladimi se je veselil tudi tovariš TITO. Takrat smo se zbrali, pa ne samo mladi, ob rajanju in zvokih glasbe in smo se, ne da bi pomislili kako lepo je, ve-

selili ob prazniku — Dnevu mladosti.

Takrat verjetno nihče ni pomislil, kako velik je TITO, ker se je zdelo samoumevno, da se lahko zabavamo. Toda letos, ko TITA ni več, se nismo zabavali, izrazili smo svoj ponos, da smo TITOVIM mladinci. Tedaj ob nemadomestljivi izgubi se je marsikdo prvič zavedal prave veličine očeta naših pridobitev.

V ta namen smo mladi organizirali tudi proslavo na predvečer Dneva mladosti, to je 24. maja ob 18. uri in doživeli veliko razočaranje.

Obiskovalcev je bilo tako malo, da smo bili v dvomih, ali naj sploh izvedemo program,

v katerega je bilo vloženo precej truda skupine mladih. Morda bi nekdo rekel, da ni bila primerna ura in da je bil na ta dan koncert pihalne godbe Alpine ob tisočem nastopu. Kljub temu smo pričakovali več obiskovalcev, predvsem mlajših mladincev to je tistih, ki so bili prav na ta dan sprejeti v mladinske vrste.

In ravno teh ni bilo.

Mislim, da je bila ura za proslavo primerna. Glede koncerta pa se bo v bodoče treba držati dogovorjenega programa proslav in prireditev, ki ga je izdelalo predsedstvo KK SZDL Žiri.

Janez KOSMAČ

Tudi v Žireh gostje vlaka bratstva in enotnosti

Janez Kosmač — predsednik sveta ZSMS KS Žiri

Vlak bratstva in enotnosti povezuje in neguje sedaj to prijateljstvo, skovano v najtežjih dneh, ko je okupator izseljeval naše ljudi v Srbijo. Še več, s tem vlakom smo v dveh desetletjih dosegli, da so se te vezi razširile še na kulturno in gospodarsko sodelovanje.

Letos, 4. junija je ta vlak vse od Zagreba pa do Štajerske in Gorenjske pristrčno pričakala množica ljudi. Za Gorenjsko je bil ta sprejem popoldan ob 14. uri v Kranju. Pester kulturni in prijateljski sprejem je odzvenel v srcih tisočih ljudi. V Škofji Loki smo sprejeli goste naše občine malo pred 16. uro, prav tako s peštrimi kulturnim programom. Poleg uradne delegacije je prispelo še 26 ljudi. Od teh smo jih gostitelji 12 pripeljali v Žiri.

Kaj hitro so minili trije dnevi v prijateljskem razgovoru, ko smo gostom pokazali delček naše domovine. V soboto smo z gosti z vse Gorenjske obiskali Dražgoše, popoldan pa je bilo na loškem gradu družabno srečanje, na katerem smo bili poleg 170 gostov tudi gostitelji. Njim so se pridružile kasneje tudi uradne delegacije naših in pobratenih srbskih občin ter predstavniki Hrvaške, Srbije ter Bosne in Hercegovine. Kaj hitro so na loškem gradu minile štiri kratke ure, ki so jih Ločani popestrili še z razstavo značk in ob 17. uri z revijo pihalnih godb Gorenjske. V nedeljo popoldan pa smo se na železniški postaji na Trati poslovili od naših prijateljev z obljubo na skorajšnje ponovno snidenje.

Nekaj več o tem boste lahko prebrali še v naslednji številki.

Ivan REVEN

Delegacija vlaka bratstva in enotnosti iz Smederevske Palanke je v okviru široke izmenjave obiskov obiskala Alpino v spremstvu članov predsedstva občinske konference SZDL Milka Okorna in Pavleta Okorna. Goste sta sprejela Ivan Capuder in Jaka Bogataj. Seveda so tudi delavci informacijske službe in Radia Žiri pristavili svoj piskerček

Ekonomski izrazi

Referendum — oblika odločanja. Pravica državljanov, da z glasovanjem o nečem odločajo. Delavci v temeljni organizaciji z referendumom odločajo: o samoupravnem sporazumu, o združitvi svojega dela v TOZD, o samoupravnem sporazumu, o združitvi v delovno ali sestavljeno OZD in poslovno skupnost, o statutih spremembah v OZD, o statutu temeljne, delovne in sestavljene OZD, o temeljnih načrta in drugih vprašanjih, ki jih določa zakon, samoupravni sporazum, statut ali sklep večine delavcev.

»DELO — ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23, n.s.o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Stane Čar, Anton Eniko, Srečko Erznovnik, Marija Kastelec, Tončka Oblak, Marta Pivk, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Nejko Podobnik — odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 1800 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk KT Gorenjski tisk, Kranj

zaveda veličine osebnosti tovarniša TITA, ki je s svojim življenjskim delom prvič v zgodovini popeljal jugoslovanske narode, na podlagi bratstva in enotnosti narodov in narodnosti po poti politike neuvrčenosti in razvoja socialističnega samoupravljanja.

Mi mladi si ne moremo povsem doživeto predstavljati in ceniti vrednot pridobljenih v NOB in socialistični revoluciji, ker smo se rodili v že urejenem okolju.

Naše lepo, mirno življenje pa je trden dokaz, kako velike so pridobitve NOB in kasnejšega razvoja naše domovine, ki je potekal pod vodstvom prijatelja mladih, tovariša TITA. Vso čast in zahvalo smo dolžni našemu legendarnemu vodji. In ravno na ta dan — 25. maja — lahko izkažemo spoštovanje do tega kar imamo, kajti to je TITO.